

Pallavicini Terv

Sándorfalva Városi Önkormányzat

Településfejlesztési és Gazdasági Programja

a 2025- 2029.

1. Tartalomjegyzék

1.	Tartalomjegyzék	2
2.	Bevezető rész	4
2.1.	Kapcsolódás a Csongrád-Csanád Megyei Területfejlesztési Programhoz	5
3.	Helyzetfelmérés	5
3.1.	Sándorfalva földrajzi elhelyezkedése, története	5
3.2.	Főbb demográfiai jellemzők	6
3.2.1.	Népszaporodás	9
3.2.2.	Lakáshelyzet, lakások, bérlakások	11
3.2.3.	Sándorfalva főbb területi és népességi adatai	13
3.2.4.	Iskolázottság, foglalkoztatás, munkanélküliség	14
3.2.5.	Felsőoktatás támogatási lehetőségek	16
3.2.6.	Kormányhivatal Foglalkoztatottság	17
3.2.7.	Közfoglalkoztatás	26
4.	Infrastrukturális fejlettség	27
4.1.	Ivóvízellátás, ivóvíz-szolgáltatás	27
4.2.	Gázközmű	27
4.3.	Elektromos közmű	26
4.4.	Vonalas telefonközmű	27
4.5.	Úthálózat	27
4.6.	Folyékonyhulladék – szennyvíz elvezetése	27
4.7.	Szilárd hulladék	27
5.	Vállalkozások	28
6.	Önkormányzat által ellátott feladatok és működtetett intézmények	29
6.1.	Önkormányzati intézmények, gazdasági társaságok, társulások	31
7.	2006 – 2020 közötti időszak alatt megvalósult fejlesztések Sándorfalva városában	33
7.1.	Pályázati forrásból megvalósult beruházások:	33
7.1.1.	Európai uniós forrásból megvalósult beruházások listája	33
7.1.2.	Hazai forrásból megvalósult beruházások listája	35
7.1.3.	Saját forrásból megvalósult beruházások	36
7.1.4.	Folyamatban lévő, pályázati forrásból megvalósuló beruházások	35
7.1.5.	Elbírálás alatt lévő pályázatok	36
8.	Sándorfalva gazdaságfejlesztési adottságainak elemzése (SWOT)	39

9. Gazdálkodási kihatások.....	41
10. Fejlesztési koncepció	40

2. Bevezető rész

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 116. §-a szerint a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős. A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól.

A gazdasági program, fejlesztési terv meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével, a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják. A megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, a színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.

A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülést követő hat hónapon belül fogadja el. Amennyiben a meglévő gazdasági program, fejlesztési terv az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülést követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni, vagy módosítani.

Sándorfalva Városi Önkormányzat (a továbbiakban: Önkormányzat) Képviselő-testületének (a továbbiakban: Képviselő-testület) döntései a Gazdasági Programjáról, a Pallavicini Tervről:

- 162/2007. (X. 18.) Kt. számú határozat: Sándorfalva Város Önkormányzat Gazdasági Programja 2006-2016. közötti időszakra történő elfogadásáról;
- 138/2010. (IX. 30.) Kt. számú határozat: Beszámoló a Képviselő-testület 4 éves működéséről, a választási cikluson átnyúló gazdaságfejlesztési program a „Pallavicini Terv” időarányos végrehajtásáról, az önkormányzat vagyoni és pénzügyi helyzetéről;
- 55/2011. (IV. 28.) Kt. számú határozat: Sándorfalva Város Önkormányzat Gazdasági programjának a Pallavicini Tervnek a felülvizsgálatáról;
- 55/2015. (IV. 29.) Kt. számú határozat: Sándorfalva Város Önkormányzat Gazdasági programjának a Pallavicini Tervnek a felülvizsgálatáról a 2015-2020 időszakra;
- 9/2021. (II. 15.) Kt. határozat: Sándorfalva Városi Önkormányzat gazdasági programjának; a Pallavicini Tervnek a felülvizsgálatáról és módosításáról a 2020-2025. időszakra

Az elmúlt évek során a Pallavicini Terv, mint Sándorfalva város településfejlesztési koncepciója, gazdasági programja a település átfogó, hosszú távú, az önkormányzati döntéseket átgon-dolt fejlesztési gondolatmenetbe illesztő alapidokumentuma lett.

A Pallavicini Tervben megfogalmazottak szolgálják az előre megtervezett fejlesztési irányvo-nal végrehajtását, az átláthatóbb és tudatosan felépített várostervezést. A Pallavicini Terv, mint gazdasági program (a továbbiakban: Program) egy építkező, választási ciklusokon átívelő, de a jogszabályi rendelkezés alapján ciklusonként megújuló fejlesztési eszköz, amely a város jövőképe kialakításának alapját képezi.

A Program tartalmazza az Önkormányzat makrogazdasági környezetének leírását, elemzi a város adottságait, a fejlesztési lehetőségeket, azok kockázatait, áttekinti az Önkormányzat felada-tait és ezen túlmutatva a jövőt meghatározó fejlesztési célkitűzéseket, prioritásokat. A célkitűzések megvalósításakor a Képviselő-testületnek biztosítani kell a szükséges anyagi eszközöket, valamint a vagyont. Mindezek megteremtéséhez nem elegendőek a szokásos, évről-évre keletkező források, hanem továbbra is szükség van a külső források, pályázati lehetőségek felkutatására, illetve új lehetőségek keresésére, a meglévő anyagi eszközök hatékonyabb kihasználására.

A Program a város adottságaira, a korábbi önkormányzati ciklusok eredményeire támaszkodva záloga lehet a város lakosságmegtartó erejének, gazdasági stabilitásának és ez által a város jövőjének.

2.1. *Kapcsolódás a Csongrád-Csanád Vármegye 2021-2027-es Területfejlesztési Programjához*

A területfejlesztésről szóló 2023. évi CII. törvény (a továbbiakban Területfejlesztési törvény) 2024. január elseji hatályba lépésével a területfejlesztési feladatok területi szinten a vármegyei önkormányzatok hatáskörében maradtak. A vármegyei szint tervezési, fejlesztési koordinációs szerepe, feladatai keretében a vármegyei önkormányzat össze kell, hogy hangolja a kormányzat, az önkormányzat, a gazdasági szervezetek és a civil szféra fejlesztési elképzeléseit és mind a tervezés, mind a végrehajtás során gondoskodnia kell a partnerség elvének érvényesítéséről is.

A 2021-2027-es európai uniós tervezési időszakban kiemelt szerepe van a megfelelően előkészített, megalapozott területi terveknek. A felkészülés jegyében a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) Kormányrendelet rendelkezéseinek megfelelően, illetve a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvénnyel és a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MVM rendelettel összhangban a vármegyei önkormányzatoknak el kellett készíteniük a szükséges helyzetfeltáró munkarészeket és az arra épülő vármegyei területfejlesztési koncepciót és tervet.

A Csongrád-Csanád Vármegyei Önkormányzat a vármegyei településekkel összehangoltan alakítja ki a vármegye integrált területi programját. A Gazdasági Programban foglaltakat a Csongrád-Csanád Vármegye Területfejlesztési Koncepciójában és a 2021-2027-es Területfejlesztési Programjában (a továbbiakban: Területfejlesztési Program) foglaltakkal is (a 2021-2027-es európai uniós tervezési időszakra) összehangoljuk.

A Területfejlesztési Program egész vármegyénk, így Sándorfalva település- és területfejlesztési, valamint gazdaságfejlesztési elképzeléseit is tartalmazza. A dokumentum meghatározza a városunk település- és gazdaságfejlesztésének főbb irányait.

3. Helyzetfelmérés

3.1. Sándorfalva földrajzi elhelyezkedése, története

Sándorfalva város Szegedtől 12 km-re északra, Szeged és az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark között félúton, a Szegedet Csongráddal összekötő út mentén helyezkedik el. A régi 5-ös útról Szatymaz felől közelíthető meg. A település szomszédjai délről Szeged, keletről Algyő és Hódmezővásárhely, északról Dóc és Ópusztaszer, nyugatról Szatymaz és Balástya. Keletről 1 km hosszban a Tisza sodorvonala a közigazgatási határ. A település külterületének jelentős része a Pusztaszeri Tájvédelmi Körzethez tartozik, így szikes pusztái és homoki erdője védett természeti értékek.

Az 1879 márciusában árvíz sújtotta Algyő lakóinak Pallavicini Sándor őrgróf 597 ingyen ház-
telket parcellázott birtoka ármentes homokhátságán, ahol évekkel azelőtt dohánykertészek éltek. Az áttelepítési és alapítási alapszerződést aláíró szerződő felekből álló bizottság, az adományozó nevére a Sándorfalva nevet adta az új falunak.

Sándorfalva sakktábla alakban települt: a régi falu mellett az '50-es, '60-as évek óta új településrész alakult ki. Szegedről Sándorfalvára tartva, balra hagyjuk el a Fehér-tavat - a tórendszernek ez az északi része. Jobb kéz felől az ún. Fertői-halastavak kísérik utunkat. Két évtizede körtöltéses rendszerben alakították ki e tavakat a haltermelés bővítésére. A látogatáshoz ugyanúgy a Kiskunsági Nemzeti Park és a halgazdaság engedélye szükséges, mint a Fehér-tó megtekintéséhez. A szakrális népelet jeles emléke az út bal oldalán látható, késő barokk Nepomuki Szent János-szobor. Már Balla Antal 1778. évi térképe feltünteti, így a tájon legrégebbi emléke a mártírhalt halt prágai püspöknek, aki az úton járok, vizén járok védőszentje. A megcsonkított kőszobrot 1992-ben Kalmár Márton szobrászművész újította meg. A városszéli útelágazásnál állt a szintén XVIII. század végi „Romafő Csárda”. Az I. világháború után bontották el, helyén később gépálmás épült. Sándorfalva központja a nagyméretű, árnyas, lombos Szabadság tér, közepén a Szűz Mária tiszteletére szentelt, eklektikus római katolikus templommal (1882). A falait borító szekkkók a biblia jeles személyiségeit és a magyar szenteket örökítik meg (1945). A Széchenyi utca felőli oldalon látható Petőfi Sándor és Arany János mellszobra. Mindkettő Kelemen Kristóf alkotása (1972, 1979), csakúgy, mint a Szent István-szobor, amely a főtéren áll. Szintén a Szabadság téren található meg a 2017-ben felavatott 1956-os emlékmű, amely Simor Márton szobrászművész alkotása. Néhány utcában (Aradi, Dózsa György) még találunk jellegzetes, századforduló táján épült házakat. A település neves szülötte Budai Sándor polihisztor, a népművészet mestere. Alapítója volt az országos hírű helyi citera együttesnek, a saját kezűleg készített csikófejes citeráin ma is sokan játszanak, számos darabja külföldi gyűjteményekbe is eljutott. Sajátos naiv festményeit – a közelmúltban településünkön megnyílt Budai Sándor Emlékház mellett - a kecskeméti Naiv Művészek Múzeuma és a szegedi Móra Ferenc Múzeum őrzi. Emellett jelenleg is feldolgozás alatt áll helyi szokások és mesék gyűjteménye.

3.2. Főbb demográfiai jellemzők

Sándorfalva települését 1879. június 12-én alapították, alapítása után nemsokkal, az 1880. évi népszámláláskor már 3374 fő lakta. 1920-ig Sándorfalva lakossága gyorsan nőtt. Az 1920-as népszámláláskor már 5697 fő élt a településen. Az első világháború a településen is éreztette hatását, 1930-ra a népességszám kisebb mértékben visszaesett 5583 főre. A két világháború között a lakosságszám lassú emelkedésnek indult, 1941-re 4,3%-kal nőtt a népesség (5825 fő). 1949-től azonban újabb népességcsökkenés figyelhető meg. 1949 és 1970 között 136 fővel csökkent a lakosság (5970 fő).

A népességszám csökkenésének elsődleges kiváltó oka a szocializmus alatt bekövetkezett változások: az ipari fejlesztések állami támogatása, a '60-as évek közepétől elmaradott és sziget-szerű vidéki iparosítás, a mezőgazdaság háttérbe szorulása, kollektivizálása és gépesítése, amelynek következtében a mezőgazdaság munkaerő leadó gazdasági ágazattá vált, amíg az ipar, az extenzív iparosítás hatására óriási munkaerő igényrel lépett fel. A felszabadult munkaerő-felesleg a munka reményében ingázásra, valamint Sándorfalva elhagyására kényszerült. A '70-es, '80-as években az urbanizáció mértéke csökkent, a '80-as évek közepétől megkezdődött a városból történő kiáramlás (szuburbanizáció) a környező falvakba, kisvárosokba. Ez a kezdődő folyamat, kedvezően hatott a nagyobb városok környezetében elhelyezkedő településekre, amelyek a '90-es évekre szuburbán falvakká váltak.

Ezt jól mutatja Sándorfalva növekvő pozitív vándorlási különbözete, amely az 1970-es években összesen 367 fő volt, a '80-as években 666 fő, a '90-es években pedig összesen 1035 fő választotta lakhelyül Sándorfalvát. A pozitív vándorlási különbözet fokozatosan lecsökkent és az ezredforduló óta a lakosság növekedése mérséklődött. 2008 és 2013-ban pedig egy kisebb visszaesés volt megfigyelhető. 2006-ban Sándorfalva állandó népessége 8217 fő, a 2014. évben 8182 fő, 2020. január elsején 8339 fő, 2024. január 01-én 8538 fő volt. Településünk állandó lakosságának száma folyamatos emelkedést mutat, melyben 2023-ben egy minimális visszaesés mutatkozott.

Időszak	Odavándorlások száma (állandó és ideiglenes vándorlások száma összesen) fő	Elvándorlások száma (állandó és ideiglenes vándorlások száma összesen) fő	Vándorlási különbség
2000. év	517	303	214
2001. év	339	257	82
2002. év	463	344	119
2003. év	436	365	71
2004. év	371	305	66
2005. év	351	354	-3
2006. év	455	432	23
2007. év	422	401	21
2008. év	308	344	-36
2009. év	297	292	5
2010. év	318	315	3
2011. év	349	355	-6
2012. év	413	386	27
2013. év	373	444	-71
2014. év	380	373	7
2015. év	483	422	61
2016. év	585	491	94
2017. év	506	532	-26
2018. év	586	470	116
2019. év	618	520	98
2020. év	581	520	61
2021. év	604	544	60
2022. év	542	496	46
2023. év	404	453	-49

1. Táblázat vándorlások száma Sándorfalván (2000-2023) – Forrás: Központi Statisztikai Hivatal (a továbbiakban: KSH)

	0 - 2	3 - 5	6 - 13	14	15 - 17	18 - 54	55 - 59	60 - 69	70 - 79	80 - 100	összesen:	belterület	külterület
2006.01.01	235	243	714	111	327	4428	555	833	507	217	8170	7534	636
2007.01.01	226	242	698	100	331	4428	597	862	501	232	8217	7581	636
2008.01.01	234	219	697	111	320	4454	599	876	512	240	8262	7619	643
2009.01.01	218	230	675	96	328	4426	604	890	525	245	8237	7573	664
2010.01.01	219	230	643	113	306	4378	620	932	518	248	8207	7528	679
2011.01.01	204	236	623	88	322	4341	659	941	534	245	8193	7483	710
2012.01.01	198	230	632	77	297	4311	663	976	555	251	8190	7457	733

2013.01.01	191	230	618	96	280	4317	654	981	583	252	8202	7454	748
2014.01.01	195	218	629	64	260	4337	649	1000	586	246	8184	7420	764
2015.01.01	193	203	636	79	231	4354	616	1003	615	252	8182	7419	763
2016.01.01	201	212	638	84	239	4348	555	1074	612	246	8209	7442	767
2017.01.01	235	213	649	78	233	4364	524	1117	635	240	8288	7492	796
2018.01.01	230	209	650	99	249	4336	507	1101	651	256	8288	7480	808
2019.01.01	248	235	646	80	263	4356	498	1101	649	272	8348	7544	804
2020.01.01	237	272	642	86	257	4358	523	1080	690	277	8422	7586	836
2021.01.01	277	276	637	85	260	4368	525	1071	702	300	8501	7634	867
2022.01.01	293	280	637	93	249	4379	532	1045	717	314	8539	7663	876
2023.01.01	287	281	645	95	263	4389	538	1039	722	323	8582	7688	894
2024.01.01	282	297	652	73	272	4332	560	1025	740	305	8538	7660	878

2. Táblázat az állandó népesség megoszlása korcsoportok szerint Sándorfalván (2006 - 2023) –
Forrás: KSH

Sándorfalva demográfiai szempontból kedvezőbb helyzetben van, mint az ország és a vármegye, mivel azok lakossága tartósan fogy, ezzel szemben Sándorfalva népessége 2007-től folyamatosan növekszik. A településen az előző ciklus 5 éve alatt a lakónépesség száma 190 fővel nőtt, a négy év alatt 395 gyermek született a városban és 492 fő hunyt el. Az elhunytak száma magasabb, azaz természetes fogyás tapasztalható. A természetes fogyást jelenleg kompenzálja a településre történő bevándorlás. A lakosság korcsoportos bontásából jól látszik, hogy a gyermekkorú lakosság létszáma is kedvezőtlenebbül alakult az elmúlt 4 évben, továbbá az aktív korúak létszáma is csökkent és egyre magasabb számot képvisel a 60 év felettiek száma, amelyből egyértelmű, hogy a város lakossága öregedő tendenciát mutat.

Időszak	0-14 éves nők száma (fő)	15-17 éves nők száma (fő)	18-64 éves nők száma (fő)	65-X éves nők száma (fő)	0-14 éves férfiak száma (fő)	15-17 éves férfiak száma (fő)	18-64 éves férfiak száma (fő)	65-X éves férfiak száma (fő)	Lakónépesség összesen
2005. év	639	153	2695	697	664	174	2752	396	8170
2006. év	632	159	2707	714	634	172	2786	413	8217
2007. év	610	173	2721	724	651	147	2809	427	8262
2008. év	584	172	2703	738	635	156	2818	431	8237
2009. év	574	161	2692	755	631	145	2800	449	8207
2010. év	547	164	2702	751	604	158	2820	447	8193
2011. év	546	155	2710	768	591	142	2818	460	8190
2012. év	552	144	2719	779	583	136	2813	476	8202
2013. év	540	127	2736	767	566	133	2814	501	8184
2014. év	542	105	2718	801	569	126	2817	504	8182
2015. év	559	105	2705	809	576	134	2808	513	8209
2016. év	581	108	2686	841	594	125	2816	537	8288
2017. év	580	121	2659	853	608	128	2784	555	8288
2018. év	581	137	2664	849	628	126	2789	574	8348
2019. év	587	130	2666	880	650	127	2774	608	8422
2020. év	597	129	2637	915	678	131	2772	642	8501
2021. év	621	118	2618	948	682	131	2782	639	8539
2022. év	629	121	2624	965	679	142	2784	638	8582
2023. év	644	131	2606	963	660	141	2760	633	8538

3. Táblázat lakosság nemek szerinti bontásban (2000-2023) – Forrás: KSH törzsadattár

3.2.1. Népszaporodás

Év	Születések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás/fogyás
2000. év	80	88	-8
2001. év	79	100	-21
2002. év	56	112	-56
2003. év	85	100	-15
2004. év	67	90	-23
2005. év	80	112	-32
2006. év	72	93	-21
2007. év	70	97	-27
2008. év	73	97	-24
2009. év	71	102	-31
2010. év	58	96	-38
2011. év	62	80	-18
2012. év	63	101	-38
2013. év	63	97	-34
2014. év	62	105	-43
2015. év	60	117	-57
2016. év	80	75	5
2017. év	62	82	-20
2018. év	62	103	-41
2019. év	62	81	-81
2020. év	87	83	4
2021. év	83	108	-25
2022. év	75	102	-27
2023. év	88	118	-30

4. Táblázat népszaporodás Sándorfalván (2000 - 2023) – Forrás: Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (a továbbiakban: TEIR)

S.sz.	Kösterület neve	Lakosság szám	S.sz.	Kösterület neve	Lakosság szám	S.sz.	Kösterület neve	Lakosság szám	S.sz.	Kösterület neve	Lakosság szám	S.sz.	Kösterület neve	Lakosság szám
1.	Ady Endre utca	232	24.	Iskola utca	316	47.	Rákóczi utca	30	68.	Álmos utca	18	91.	Kéri dűlő	43
2.	Akácfa utca	162	25.	Jókai utca	144	48.	Rét utca	14	69.	Belső-Csuzdi dűlő	19	92.	Kökény utca	4
3.	Alkotmány körút	185	26.	Kassai utca	184	49.	Rigó utca	115	70.	Bivalyoskert tanya	4	93.	Kőrös utca	4
4.	Aradi utca	265	27.	Kis körút	99	50.	Rózsa utca	181	71.	Bodza utca	6	94.	Kővágó dűlő	0
5.	Arató utca	13	28.	Kis utca	3	51.	Sövényházi út	334	72.	Borostyán utca	18	95.	Kuti dűlő	56
6.	Árpád utca	193	29.	Kishomokköz utca	69	52.	Sport utca	120	73.	Büdöstő dűlő	4	96.	Külső-Kuti dűlő	3
7.	Attila utca	121	30.	Kolozsvári utca	194	53.	Strand utca	0	74.	Csikójárás dűlő	30	97.	Lilaakác köz	87
8.	Béke utca	144	31.	Korsó utca	64	54.	Szabadkai utca	19	75.	Csuka utca	15	98.	Nádasztó dűlő	5
9.	Brassói utca	214	32.	Kossuth utca	82	55.	Szabadság tér	33	76.	Csuzdi dűlő	64	99.	Nádasztó utca	28
10.	Cinke utca	59	33.	Kölcsey utca	127	56.	Széchenyi utca	65	77.	Dalos utca	17	100.	Ponty utca	57
11.	Citera utca	182	34.	Május 1. tér	9	57.	Szegedi utca	46	78.	Eperjes dűlő	15	101.	Pusztaszeri utca	5
12.	Csongrádi utca	257	35.	Maros utca	0	58.	Szegfű utca	45	79.	Erdészház utca	22	102.	Süllő utca	103
13.	Dóci utca	76	36.	Mátyás utca	113	59.	Szent Imre utca	261	80.	Fecske dűlő	1	103.	Szaporhegy dűlő	4
14.	Dózsa György utca	259	37.	Munkácsy utca	286	60.	Szent István utca	298	81.	Fehérföldes dűlő	16	104.	Szeder utca	26
15.	Dr Bod Árpád utca	81	38.	Nádas utca	9	61.	Temesvári utca	189	82.	Fehérföldes út	20	105.	Szokony dűlő	1
16.	Endresz utca	28	39.	Nefelejcs utca	48	62.	Tisza utca	265	83.	Galagonya utca	26	106.	Szt. János dűlő	4
17.	Erdő sor	18	40.	Nyírfá utca	62	63.	Tó utca	7	84.	Harcza utca	79	107.	Tigris utca	35
18.	Fácán utca	62	41.	Orgona utca	117	64.	Tölgy utca	23	85.	Hattyú utca	5	108.	Tópart utca	6
19.	Farkas utca	58	42.	Őz utca	78	65.	Újszentes utca	0	86.	Homok dűlő	4	109.	Vadkacsa utca	14
20.	Fürj utca	57	43.	Petőfi utca	286	66.	Vitéz utca	133	87.	Homoki major	6	110.	Vedres szőlők	0
21.	Gyöngyvirág utca	66	44.	Póling utca	14	67.	Zrínyi utca	103	88.	Ilona utca	22		Külterület összesen	898
22.	Hétvezér utca	90	45.	Pozsonyi utca	52		Belterület összesen	7527	89.	Juhar utca	0		Összesen	8425
23.	Hunyadi utca	46	46.	Pusztaszeri utca	22				90.	Kapcsazék dűlő	2			

5. Táblázat lakosság szám alakulása Sándorfalván utcabontásban (2023) – Forrás: KSH törzsadattár, Sándorfalvi Közös Önkormányzati Hivatal (a továbbiakban: SKÖH)

3.2.2. Lakáshelyzet, lakások, bérlakások

Sándorfalva közigazgatási területe az elmúlt idő alatt nem változott: belterülete 4,71 km², külterülete 51,06 km², amelyből 38,00 km² mezőgazdasági terület, 12,45 km² erdő és vízállás, 0,61 km² ipari terület.

Időszak	Épített lakások száma (db)	Megszűnt lakások száma (db)	Lakás állomány (db)	Állandó lakosság (fő)	100 lakásra jutó lakosok száma
2005. év	11	4	3024	8170	270
2006. év	23	4	3043	8217	270
2007. év	17	3	3057	8262	270
2008. év	18	2	3073	8237	268
2009. év	10	2	3081	8207	266
2010. év	8	4	3085	8193	266
2011. év	8	6	3255	8190	252
2012. év	17	2	3270	8202	251
2013. év	3		3273	8184	250
2014. év	2		3275	8182	250
2015. év	7		3282	8209	250
2016. év	5	3	3284	8288	252
2017. év	9	6	3287	8288	252
2018. év	6	4	3289	8348	254
2019. év	13	1	3301	8422	255
2020. év	12	2	3311	8501	257
2021. év	7	2	3316	8539	258
2022. év	8	3	3501	8582	245
2023. év	5	3	3503	8538	244

6. Táblázat Sándorfalva város lakásállománya (2006-2023) – Forrás: KSH

A lakásállomány a település növekedésével arányosan növekszik, az épült lakások 98%-a családi ház jellegű épület.

Az önkormányzati lakások száma jelenleg 17 db, ebből 12 db költségalapú bérlakás, 4 db szociális bérlakás, 1 db ingatlan pedig a Sándorfalva Önkéntes Tűzoltó Egyesülete használatában van. A 17 db bérlakást kezelését 2013. áprilisától az Önkormányzat látja el.

A szociális bérlakásokból 4 db-ot 1999-2000-ben belvizes támogatás segítségével, egy lakást pedig 2003-ban pályázat segítségével vásárolt az Önkormányzat.

A település bérlakás koncepcióval rendelkezik.

A szociális bérlakások mindegyike kertes családi ház, összterületük: 3396m². Állaguk, állapotuk miatt a pályázatban előírt kötelező fenntartási idő lejártát követően célszerű átgondolni további hasznosításuk módját, az értékesítés lehetőségét.

A bérlakások pályáztatási feltételeit Sándorfalva Város Önkormányzata Képviselő-testületének az önkormányzati lakások és helyiségek bérletéről szóló 9/2003. (IV.17.) önkormányzati rendelete szabályozza.

Az Alkotmány körút 23. szám alatti költségalapú 8 lakásos bérház pályázati támogatás segítségével valósult meg 2003-ban. A lakások pályázat útján maximum 5+1 évi határozott időtartamra bérelhetők, a közös helyiségek fenntartására külön szolgáltatások díjat kell fizetni a bérlőknek.

2009 őszén került átadásra a Petőfi utcában az ún. Holcim-ház, amely a fiatalok átmeneti lakhatását biztosító költségalapú bérház, 4 lakásból áll. Modern technológiával épült, így energiatakarékos megoldást kínál az ott lakók számára. A közös helyiségek fenntartására külön szolgáltatások díjat fizetnek lakásonként a bérlők. A lakásokba pályázat útján maximum 5+1 évre költözhetnek a 40 évnél fiatalabb lakók.

Az egyre markánsabban megjelenő igények ismeretében, valamint annak figyelembevételével, hogy az Önkormányzat milyen módon tudja segíteni a fiatalabb korosztályt az önállósodásban, saját életter kialakításában, célkitűzésünk újabb bérlakás építési programban történő részvétel, ún. „fecske” házak építése, amennyiben várható kormányzati szintű bérlakás-építési program, az ahhoz való csatlakozással.

A belterület a közigazgatási területnek 8,5 %-át teszi ki. A külterület ritkábban lakott, a népsűrűség itt 10 fő/km² volt 2001-ben, de ez az arány folyamatosan nő (2006-ban 12,8 fő/km²), elsősorban Kővágó dűlő területére érkeztek a betelepülők. Sándorfalva területén új portákat elsősorban telekalakítással lehet létrehozni, a település belterülete nehezen bővíthető, északról erdő, nyugatról Szatymaz közigazgatási határa, keletről a Pusztaszeri Tájvédelmi Körzet határt szab terjedésének.

3.2.3. Sándorfalva főbb területi és népességi adatai

Megnevezés	2000	2001	2002	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
A település területe	55,8	55,8	55,8	55,8	55,8	55,8	55,8	55,8	55,8	55,8	55,8	55,8	55,8	55,8	55,8	55,8	55,8	55,8	55,8	55,8
- külterület(km ²)	51,2	51,2	51,2	51,2	51,2	51,1	51,1	51,1	51,1	51,1	51,1	51,1	51,1	51,1	51,1	51,1	51,1	51,1	51,1	51,1
- belterület(km ²)	4,57	4,57	4,57	4,57	4,57	4,71	4,71	4,71	4,71	4,71	4,71	4,71	4,71	4,71	4,71	4,71	4,71	4,71	4,71	4,71
Állandó lakosok száma(fő)	6 933	7 803	7 887	8 255	8 216	8 192	8 162	8 167	8 187	8 168	8 183	8 209	8 288	8 288	8 458	8 521	8 501	8 539	8 582	8 538
- külterületi népesség(fő)	298	494	542	636	643	664	679	710	733	748	764	767	796	808	804	836	867	876	894	878
- belterületi népesség(fő)	6 635	7 309	7 345	7 619	7 573	7 528	7 483	7 457	7 454	7 420	7 419	7 442	7 492	7 480	7 654	7 685	7 634	7 663	7 688	7 660
Népsűrűség(fő/km ²)	124	140	141	148	147	147	146	146	147	146	147	147	149	149	152	153	152	153	154	153
- külterületi (fő/km ²)	6	10	11	12	13	13	13	14	14	15	15	15	16	16	16	16	17	17	17	17
- belterületi (fő/km ²)	1452	1599	1607	1667	1657	1598	1589	1583	1583	1575	1575	1580	1591	1588	1625	1632	1621	1627	1632	1626

7. Táblázat Sándorfalva népességi adatai (2001-2023) – Forrás: KSH, SKÖH

A település külterületi részén 17 nevesített határrészt különítünk el, és ezen a részen összesen 497 fő zártkert-tulajdonost tartunk nyilván. Az említett dűlőkben nem csak módos környékeliek vásárolnak üdülőt, zártkertet, hanem az olcsóbb ingatlanárak miatt egyre inkább nőtt az elmúlt években a Szegedről kitelepülő, eladósodott, hátrányos szociális helyzetben levő családok száma, akik lakóhelyükül választják a sándorfalvi Nádasztó Szabadidőpark kialakításával, annak a közvetlen környezetében egyébként üdülőnek, hétvégi háznak szánt kerteket. A külterületi közművesítés alacsonyabb szintje számukra ugyanakkor problémákat is felvet. A vezetékes vizet fűt kúttal, a gázt villannyal helyettesítik, ami nagyobb áramellátást igényel. A bankok magasabb kamattal adnak hitelt az itt letelepülni kívánóknak, mivel a házak ezen a részen nincsenek lakóingatlanak minősítve, ami még jobban nehezíti az amúgy is adósságaik miatt ide menekülő, általában ráadásul inaktív, nehéz szociális helyzetben levő lakosságot. Kővágó dűlőben a lakosok kérésére megvalósult a közvilágítás, ezáltal javult a közbiztonság is, továbbá megteremtődött a külterületi személyszállítás is, illetőleg a Nádasztó Szabadidőpark infrastruktúrájának kialakítása kapcsán az I. dűlőig kiépítésre került a vezetékes vízvezeték. További infrastruktúra fejlesztési szükséglet ezen a területen – a közbiztonság növelése érdekében is – a közvilágítás továbbfejlesztése, amely fejlesztési források bevonásával hosszabb távon, fokozatosan valósítható meg. Az Önkormányzat 2017. december 1. hatállyal a külterületi Kővágó dűlő, Vedres szőlők, Csibafa szőlőket közterületi utcanevekkel látta el.

A település vármegyeszékhelyhez való közelsége, infrastruktúrája, városias szolgáltatásai, ugyanakkor nyugodt élete, más városokhoz képest nagyobb közbiztonsága csábítják ide a betelepülőket.

3.2.4. Iskolázottság, foglalkoztatás, munkanélküliség

Sándorfalván egy iskola, a Pallavicini Sándor Általános Iskola működik, amely 2007-től a Szeged és Térsége Eötvös József Gimnázium, Általános tagintézménye volt. Az iskola 2013. január 01-től állami fenntartásba került, a fenntartói feladatokat a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ látta el. A 2020/2021. tanévtől önálló jogi személyiségű szervezeti egységként működő köznevelési intézményként folytatja tevékenységét, Sándorfalvi Pallavicini Sándor Általános Iskola néven, a Kistérségből való kilépésével.

Az intézmény 5 különböző épületben működött a 2009-2010 tanévig. 2010. augusztus 31-én átadásra került a DAOP 4.2.1./2F-2f-2009-0024 pályázat keretein belül a Pallavicini Sándor Iskola új épülete. A pályázat 597 milliós beruházásból valósult meg, amelyet az önkormányzat 50 millió forintos önrésszel egészített ki. Az épület 17 tanteremmel, tágas tornacsarnokkal, 150 főt befogadó étkezővel és teljes akadálymentesítéssel szolgálja az oktatást.

Tanév	Beiratkozott diákok száma
2006/2007	603
2007/2008	615
2008/2009	626
2009/2010	598
2010/2011	578
2011/2012	582
2012/2013	571
2013/2014	588
2014/2015	583
2015/2016	573
2016/2017	548

2017/2018	540
2018/2019	535
2019/2020	524
2020/2021	541
2021/2022	531
2022/2023	515

8. Táblázat beiratkozó gyerekek száma (2006-2023) – Forrás: TEIR

Lehetőség van művészetek tanulására is, amelynek a Sándorfalvi Térségi Alapfokú Művészeti Iskola ad otthont. Az iskola működését a 2007-2008-as tanévben kezdte. A 2009. évi szakmai minősítő eljárás eredményeképp az Országos Szakmai Minősítő testület „Kiválóra minősített alapfokú művészetoktatási intézménnyé” minősítette. Az intézményben évente 120-180 tanuló tanul egyéni és csoportos oktatásban.

A város lakosságának iskolázottsága kedvező képet mutat. Az utóbbi években nőtt a felsőfokú végzettséggel rendelkezők száma, 1990-2021 között 1,8-ról 12,39 %-ra, amely egyrészt a növekvő továbbtanulási kedvből, másrészt az általában jól képzett betelepülő lakosságból adódik.

Év	8 osztály alatt	8 osztály	Középfokú iskola érettségi nélkül	Érettségi	Felsőfokú	összesen
1990	2799	2133	-	1871	130	6933
2001	2077	2104	-	3212	410	7803
2011	893	1965	1961	1914	621	7354
2021	688	1582	1903	2339	1007	8127

9. Táblázat Sándorfalva lakónépességének megoszlása a legmagasabb iskolai végzettség szerint – Forrás: KSH

A lakosságnak ez a része zömében Sándorfalva környéki településekre, vagy a vármegyeszékhelyre jár dolgozni, helyben a felsőfokú végzettségűek számára ugyanis igen kevés munkalehetőség adódik.

Továbbtanulási szándék						
Tanév	nem tanul tovább	szakiskola	szakmunkásképző	szakközépiskola	gimnázium	összesen
2006/2007	-	-	20	48	15	83
2007/2008	-	16	-	35	23	74
2008/2009	-	13	-	56	13	82
2009/2010	-	18	-	58	16	92
2010/2011		18		39	10	67
2011/2012		4		50	20	74
2012/2013		15		30	16	61
2013/2014	1	18		25	25	69
2014/2015		12		30	17	59
2015/2016		16		39	12	67
2016/2017		14		31	9	54

2017/2018		18		37	21	76
2018/2019		12		33	18	63
2019/2020		29		15	7	51
2020/2021		34		18	22	74
2021/2022		33		15	15	63
2022/2023		39		12	18	69
2023/2024		31		8	12	51

10. Táblázat a továbbtanulók megoszlása a továbbtanulók szándéka szerint (2006-2024) – Forrás: TEIR

A továbbtanulás szerepe jelentős foglalkoztatottsági szempontból is. Jelenleg 16 éves korukig tankötelesek a diákok. Egyre többen jelentkeznek felsőoktatási intézménybe. Ez azt jelenti, hogy a szülőknek továbbra is el kell tartaniuk gyermeküket, ami anyagilag a család számára hosszabb időn keresztül jelent megterhelést. A családnak már az első diploma megszerzése is megterhelés, a tandíj mellett a tanulás „járulékos” költségei (utazás, kollégiumi térítési díj, tankönyvek) is jelentősek, ráadásul a továbbtanuló így egyelőre nem integrálódik munkaerőpiacba: nem javít a család anyagi helyzetén azzal, hogy keresőképesé vált. Ugyanakkor nem is lesz kimutatott álláskereső, nem növeli azok számát, mert a munkaerőpiacra csak később fog belépni, ám annál nagyobb eséllyel. A felsőoktatás finanszírozásának várható változásával prognosztizálható a felsőoktatásban továbbtanulók számának csökkenése.

3.2.5. Felsőoktatás támogatási lehetőségek

A településen 2022-ig minden évben meghirdette az Önkormányzat a Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázatot a hátrányos szociális helyzetű nappali rendszerű felsőoktatásban tanulók részére.

Év	Támogatott tanulók száma
2010	23
2011	26
2012	13
2013	7
2014	10
2015	10
2016	13
2017	12
2018	13
2019	11
2020	5
2021	3
2022	3

11. Táblázat Bursa Hungarica felsőoktatási önkormányzati ösztöndíjjal támogatott hallgatók száma – Forrás: SKÖH

3.2.6. Foglalkoztatottság

A helyi önkormányzatnak a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvényben és az Mötv.-ben foglalt

	Gazdasági aktivitás	Foglalkoztatott (fő)	Foglalkoztatott (%)	Munkanélküli (fő)	Munkanélküli (%)	Ellátásban részesülő inaktív (fő)	Ellátásban részesülő inaktív (%)	Eltartott (fő)	Eltartott (%)	15 évesnél fiatalabb személy (fő)	15 évesnél fiatalabb személy (%)
Népszámlálás éve: 2022											
Magyarország	9 603 634	4 718 660	49,13%	237 055	2,47%	2 264 545	23,58%	990 142	10,31%	1 393 232	14,51%
Csongrád- Csanád vár- megye	391 184	190 538	48,71%	8 222	2,10%	95 658	24,45%	44 477	11,37%	52 289	13,37%
Sándorfalva	8 127	4 044	49,76%	178	2,19%	1 825	22,46%	857	10,55%	1 223	15,05%
Népszámlálás éve: 2011											
Magyarország	9 937 628	3 942 723	39,67%	568 497	5,72%	2 949 727	29,68%	1 029 022	10,35%	1 447 659	14,57%
Csongrád- Csanád vár- megye	417 456	164 498	39,40%	20 565	4,93%	126 139	30,22%	49 208	11,79%	57 046	13,67%
Sándorfalva	7 871	3 126	39,72%	478	6,07%	2 378	30,21%	745	9,47%	1 144	14,53%
Népszámlálás éve: 2001											
Magyarország	10 198 315	3 690 269	36,19%	416 210	4,08%	3 304 785	32,41%	1 092 115	10,71%	1 694 936	16,62%
Csongrád- Csanád vár- megye	433 344	154 174	35,58%	16 580	3,83%	142 132	32,80%	51 508	11,89%	68 950	15,91%
Sándorfalva	7 803	2 883	36,95%	287	3,68%	2 475	31,72%	780	10,00%	1 378	17,66%

feladatai alapján a településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

a) Foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A településről szóló bevezetőben már kifejtésre került, hogy a '80-as évek közepétől megkezdődött a városból történő kiáramlás (szuburbanizáció) a környező falvakba, kisvárosokba.

Ez a kezdődő folyamat kedvezően hatott a nagyobb városok környezetében elhelyezkedő településekre, amelyek a '90-es évekre szuburbán falvakká váltak. Ezt jól mutatja Sándorfalva növekvő pozitív vándorlási különbözete; az 1970-es években összesen 367 fő, a '80-as években 666 fő, a '90-es években pedig összesen 1035 fő választotta lakhelyül Sándorfalvát.

A nagyváros közelsége munkalehetőséget kínál Sándorfalva aktív korú lakosságának. A közvetlen és viszonylag gyakori buszközlekedés, illetve, hogy sok család rendelkezik gépjárművel, lehetővé teszi a településen kívüli munkavégzést.

Településünkön a lakosság 49,76 %-a (4044 fő) állt foglalkoztatásban a 2021-es népszámlálás adatai szerint. A lakosság 2,19 % volt munkanélküli (178 fő), 22,46 %-a inaktív kereső (1825 fő), és 10,5 %-a eltartott (857 fő).

Csongrád (Csongrád-Csanád) Megyében a lakosság 48,71 %-a állt foglalkoztatásban a 2021-es népszámlálás adatai szerint. A lakosság 2,1 %-a volt munkanélküli, 24,45 %-a inaktív kereső, és 11,3 % volt eltartott.

(lásd: 12. számú táblázat)

12. Táblázat: A népesség gazdasági aktivitás szerinti összetétele nemenként Sándorfalván és Csongrád (Csongrád-Csanád) Megyében 2021-ben – Forrás: KSH

A munkanélküliségi ráta

2001-ben Csongrád megyében 3,83 %, országos szinten 4,08 %,
2011-ben Csongrád megyében 4,93 /, országos szinten 5,72 %,
2022-ben Csongrád megyében 2,1 %, országos szinten 2,47 %,

A munkanélküliek száma

2001-ben Csongrád megyében 16,58 e fő, országos szinten 416,2 e fő,
2011-ben Csongrád megyében 20,56 e fő, országos szinten 568,5 e fő,
2022-ben Csongrád megyében 8,222 e fő, országos szinten 237 e fő,

Sándorfalván a nyilvántartott állás keresők száma 2018-ban 116,8 fő, 2011-ben 478 fő, 2023-ben 67,6 fő volt (az aktív korú 15-59 éves lakosság 2,77 %-a).

A munkanélküliek átlagos létszáma a 2018. évtől csökkent nagyobb mértékben, majd évről évre fokozatosan további csökkenő tendenciát mutat, mind a férfiak, mind a nők munkaerő-piaci helyzete javult.

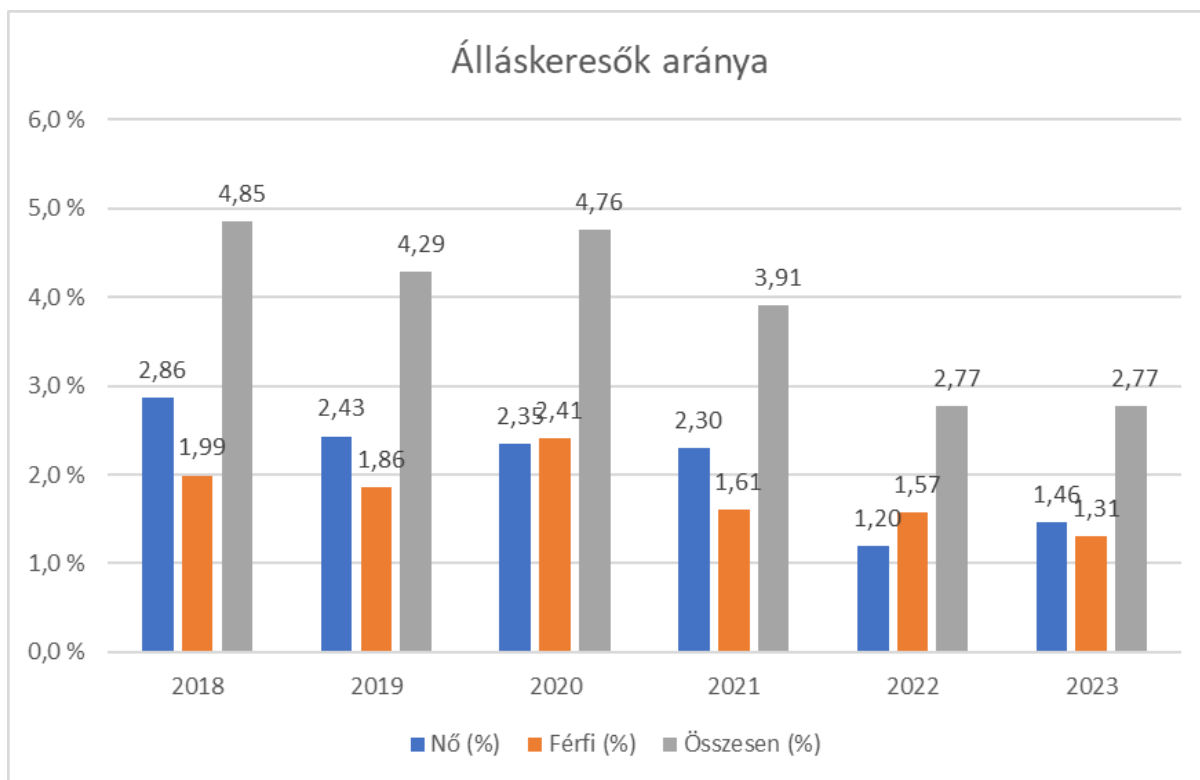
Az aktív korú lakosságból a férfiak száma magasabb, de a nyilvántartott állás keresők közül a nők vannak többen, 2023-ban a nők 1,46 %-a, a férfiak 1,31 %-a volt állás kereső.

(lásd: 13. számú táblázat)

A regisztrált állás keresők közül 2023-ban 18 fő volt 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott állás kereső.

	15-59 év közötti állandó népesség (fő).			Nyilvántartott állás keresők száma 100 főből (fő)			Nyilvántartott állás keresők száma 100 főből (fő)		
	Nő	Férfi	Összesen	Nő (%)	Férfi (%)	Összesen (%)	Nő (fő)	Férfi (fő)	Összesen (fő)
Sándorfalva									
2018	2331	2523	4854	2,86	1,99	4,85	66,67	50,21	116,87
2019	2350	2531	4881	2,43	1,86	4,29	57,11	47,08	104,18
2020	2349	2544	4893	2,35	2,41	4,76	55,20	61,31	116,51
2021	2359	2552	4911	2,30	1,61	3,91	54,26	41,09	95,34
2022	2386	2541	4927	1,20	1,57	2,77	28,63	39,89	68,53
2023	2372	2520	4892	1,46	1,31	2,77	34,63	33,01	67,64

13. Táblázat: Regisztrált munkanélküliek/Nyilvántartott állás keresők száma és aránya, 15-59 évesek száma – Forrás: TEIR, Csongrád (Csongrád-Csanád) Megyei (Vármegyei) Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály

Az álláskereső korcsoportok szerinti kimutatását vizsgálva megállapítható, hogy legkisebb arányban a 20 év alattiak, a 25-50 év közöttiek körében találhatók regisztrált munkanélküliek.

A 20 év alattiak többsége még valószínű, hogy az oktatási rendszerhez tartozik, képzésben vesz részt. A vizsgált időszakban a 35-39 év és 50-54 év közötti, valamint az 59 év feletti lakosság arányának tükrében tapasztalható növekedés. Kiemelkedő az 61 év felettek száma, amely a lépcsőzetes nyugdíjkorhatár emeléssel és a korkedvezményes nyugdíj megszüntetéssel állhat összefüggésben. (lásd: 14. számú táblázat)

Sándorfalva		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nyilvántartott álláskereső: 0-18 éves (fő)	fő	1	0	2	1	0	3
	%	0,72%	0,00%	1,48%	0,91%	0,00%	3,85%
Nyilvántartott álláskereső: 19-20 éves (fő)	fő	3	4	5	2	1	5
	%	2,17%	3,28%	3,70%	1,82%	1,27%	6,41%
Nyilvántartott álláskereső: 21-25 éves (fő)	fő	27	21	19	12	4	2
	%	19,57%	17,21%	14,07%	10,91%	5,06%	2,56%
Nyilvántartott álláskereső: 26-30 éves (fő)	fő	18	11	9	7	7	10
	%	13,04%	9,02%	6,67%	6,36%	8,86%	12,82%
Nyilvántartott álláskereső: 31-35 éves (fő)	fő	15	9	12	12	11	8
	%	10,87%	7,38%	8,89%	10,91%	13,92%	10,26%
Nyilvántartott álláskereső: 36-40 éves (fő)	fő	13	13	9	12	7	6
	%	9,42%	10,66%	6,67%	10,91%	8,86%	7,69%

Nyilvántartott állás keresők: 41-45 éves (fő)	fő	16	14	20	8	10	9
	%	11,59%	11,48%	14,81%	7,27%	12,66%	11,54%
Nyilvántartott állás keresők: 46-50 éves (fő)	fő	5	9	10	9	7	10
	%	3,62%	7,38%	7,41%	8,18%	8,86%	12,82%
Nyilvántartott állás keresők: 51-55 éves (fő)	fő	14	11	7	10	2	2
	%	10,14%	9,02%	5,19%	9,09%	2,53%	2,56%
Nyilvántartott állás keresők: 56-60 éves (fő)	fő	8	9	14	7	4	3
	%	5,80%	7,38%	10,37%	6,36%	5,06%	3,85%
Nyilvántartott állás keresők: 61-X éves (fő)	fő	18	21	28	30	26	20
	%	13,04%	17,21%	20,74%	27,27%	32,91%	25,64%
Összesen		138	122	135	110	79	78

14. Táblázat: Regisztrált munkanélküliek/Nyilvántartott állás keresők száma és aránya, 15-65 évesek száma – Forrás: TEIR

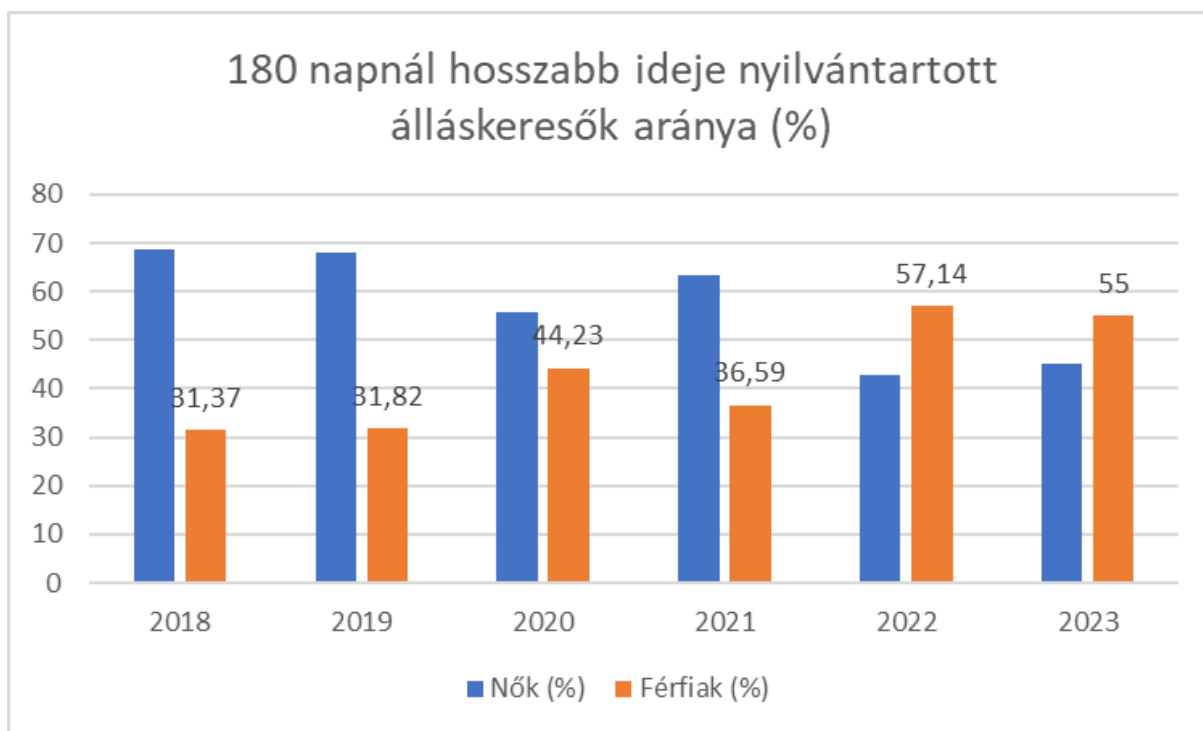

2010-ben a nyilvántartott sándorfalvi állás keresők 48,7 %-a keresett több mint 180 napja munkát. Ez az arány a 2023. évben 25,64 %-ra csökkent.

	15-59 év közötti állandó népesség (fő).			180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott állás keresők			
Év	Nő	Férfi	Összesen	Nők (%)	Nők (fő)	Férfiak (%)	Férfiak (fő)
2018	2331	2523	4854	68,63	30	31,37	14

2019	2350	2531	4881	68,18	26	31,82	12
2020	2349	2544	4893	55,77	25	44,23	20
2021	2359	2552	4911	63,41	23	36,59	13
2022	2386	2541	4927	42,86	8	57,14	10
2023	2372	2520	4892	45	8	55	10

15. Táblázat: A munkanélküliek és a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás-keresők száma és aránya Forrás: TeIR,

A pályakezdő munkanélküliek közé azok a fiatalok sorolhatóak, akik még nem töltötték be a 25. (felsőfokú végzettség esetén a 30.) életévüket. A pályakezdők köréből automatikusan kiesnek azok, akik valamilyen egyéb ellátásban (pl. gyermekgondozási ellátás) részesülnek.

2010-ben 50 fő sándorfalvi pályakezdő munkanélkülit tartott nyilván a Foglalkoztatási Főosztály, amely az összes sándorfalvi regisztrált álláskereső 11,9 %-a, a 18-29 éves korcsoport 3,9 %-a.

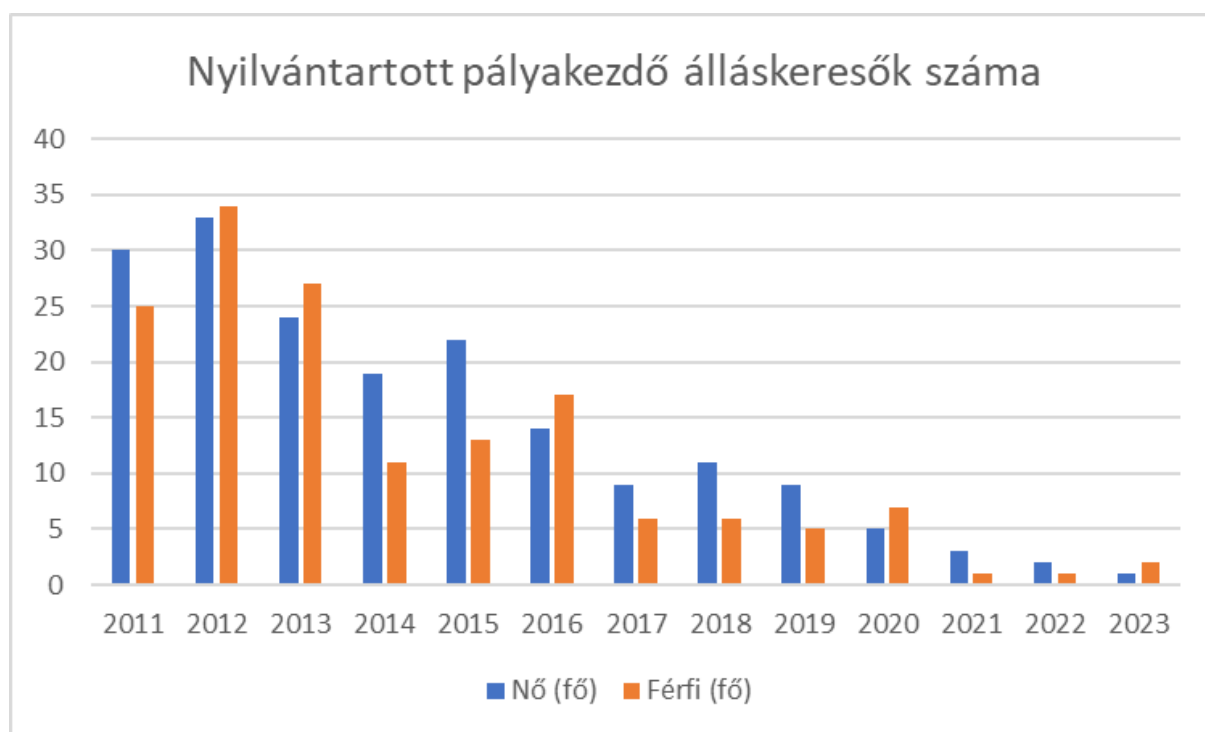
Ez az arány 2023-ben már 0,28 %-ra csökkent, mindössze 3 főt tartottak nyilván pályakezdő álláskeresőként. A fiatalok sok esetben hiába rendelkeznek megfelelő iskolai végzettséggel, a gyakorlatban elsajátítható tapasztalat hiánya miatt nem alkalmazzák őket.

A pályakezdő munkanélküliek száma, illetőleg az összes munkanélküli, valamint a 18-29 éves korcsoportra tekintettel meghatározott aránya 2014-től fokozatosan csökkent. (lásd: 16. számú táblázat)

	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					Összesen (%)
	Nő	Férfi	Összesen	Nő (fő)	Nő %	Férfi (fő)	Férfi (%)	Összesen (fő)	
2011	633	658	1291	30	4,74%	25	3,80%	55	4,26%
2012	639	648	1287	33	5,16%	34	5,25%	67	5,21%
2013	674	648	1322	24	3,56%	27	4,17%	51	3,86%

2014	659	642	1301	19	2,88%	11	1,71%	30	2,31%
2015	647	635	1282	22	3,40%	13	2,05%	35	2,73%
2016	619	631	1250	14	2,26%	17	2,69%	31	2,48%
2017	604	610	1214	9	1,49%	6	0,98%	15	1,24%
2018	579	598	1177	11	1,90%	6	1,00%	17	1,44%
2019	583	589	1172	9	1,54%	5	0,85%	14	1,19%
2020	569	585	1154	5	0,88%	7	1,20%	12	1,04%
2021	571	558	1129	3	0,53%	1	0,18%	4	0,35%
2022	569	550	1119	2	0,35%	1	0,18%	3	0,27%
2023	539	524	1063	1	0,19%	2	0,38%	3	0,28%

16. Táblázat: Pályakezdő állás keresők száma és a 18-29 éves népesség száma – Forrás: TEIR, Csongrád (Csongrád-Csanád) Megyei (Vármegyei) Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály

b) Az alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Településünkön jellemzően mezőgazdasági termelés folyik, amely lehetőséget teremt az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező lakosoknak a munkavállalásra. Tekintettel arra, hogy a mezőgazdasági munka mindig idényjellegű, így a munkalehetőségek is ehhez igazodnak, azaz tavasszal és nyáron jellemző az ilyen foglalkoztatás. Sajnos a mezőgazdasági tevékenységek idényjellegéből adódóan ezek az alkalmazások rövid idejűek, gyakran napi bejelentésű egyszerűsített foglalkoztatást jelentenek.

A nyilvántartott állás keresők iskolai végzettség szerinti megoszlását tekintve 2018-ban 41 fő, 2023-ban 20 fő rendelkezett 8 általános iskolai végzettséggel.

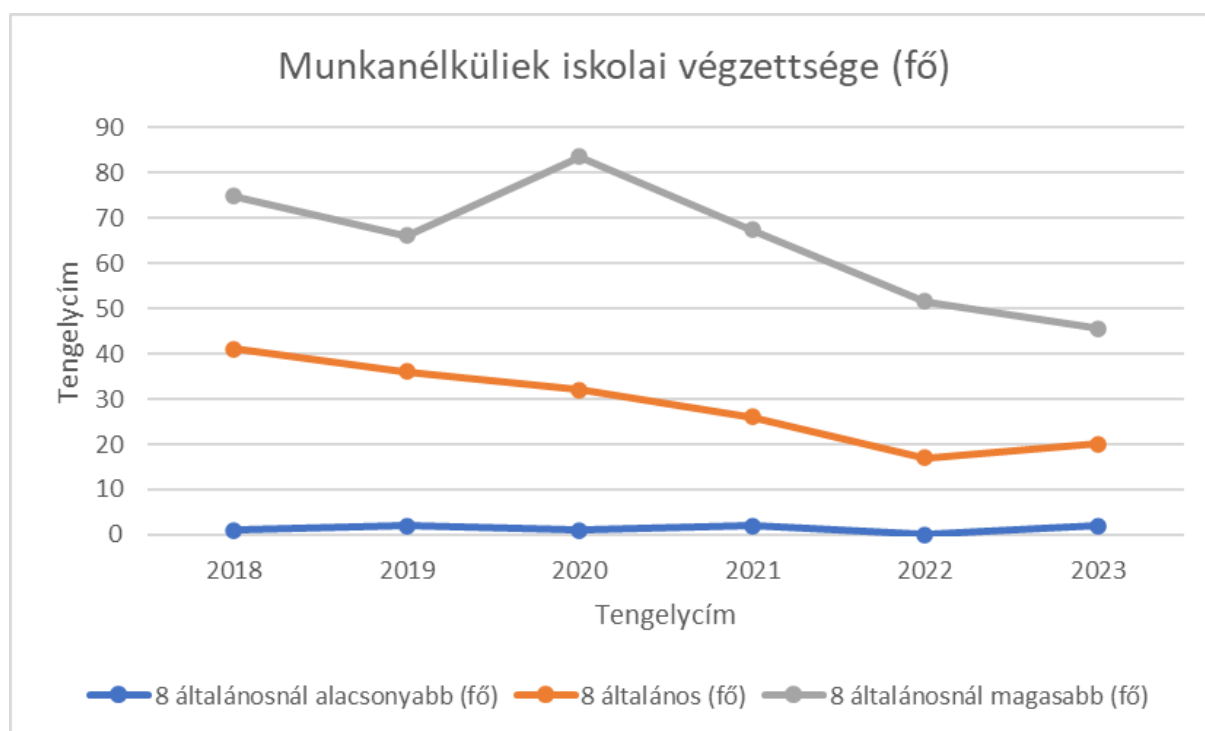
2018-ban a regisztrált állás keresők közül 1 főnek, 2023-ban 2 főnek nem volt még általános iskolai végzettsége sem.

A 8. általánosnál magasabb iskolai végzettségűek arányában nincs túl nagy eltérés, általában 63-75 % között mozog, a munkanélküliek túlnyomó része ebbe a csoportba tartozik. Megállapít-

ható, hogy a nyilvántartott álláskeresőkből kb. 30 %-ának a legmagasabb iskolai végzettsége az általános iskola 8 osztálya, ami elég magas arányszám. (lásd: 17. számú táblázat)

Év	Nyilvántartott álláskereső/registrált munkanélküliek fő			8 általánosnál alacsonyabb végzettség		általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
Év	Nő	Férfi	Összesen	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	67	50	117	1	0,86%	41	35,08%	75	64,06%
2019	57	47	104	2	1,92%	36	34,56%	66	63,53%
2020	55	61	117	1	0,86%	32	27,47%	84	71,68%
2021	54	41	95	2	2,10%	26	27,27%	67	70,63%
2022	29	40	69	0	0,00%	17	24,81%	52	75,19%
2023	35	33	68	2	2,96%	20	29,57%	46	67,48%

17. Táblázat: Registrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint – Forrás: TEIR

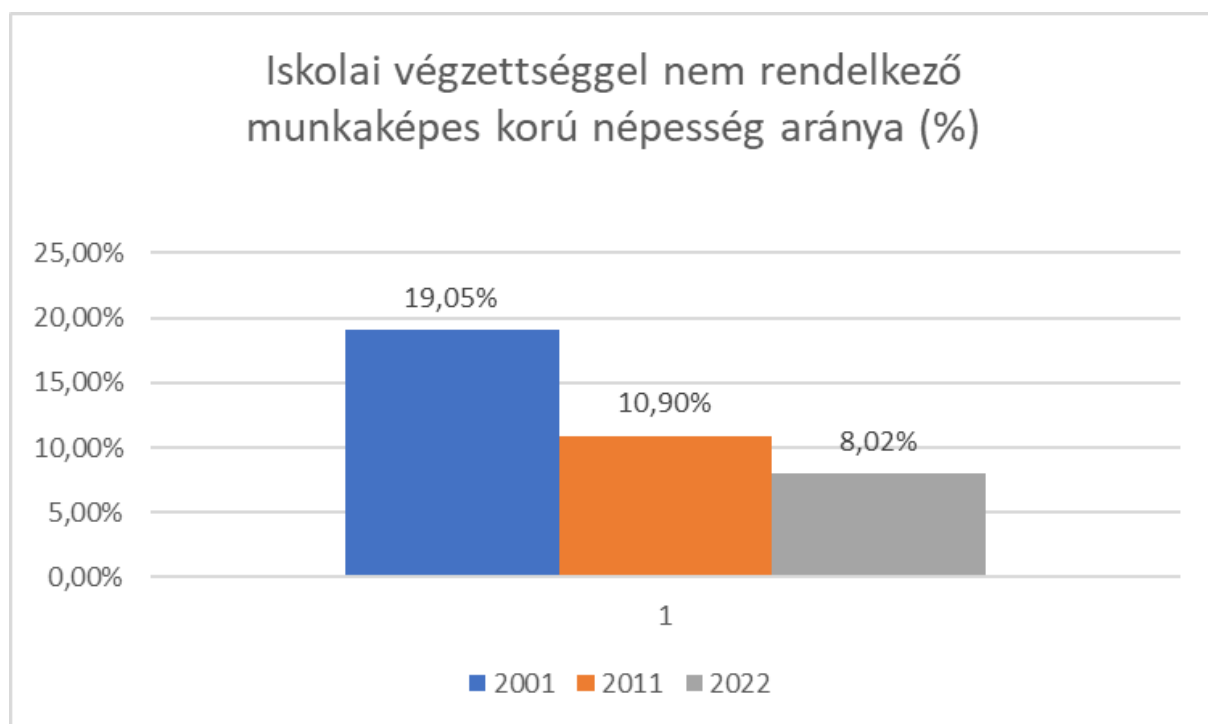

A 2023. évi népszámlálás adatai azt mutatják, hogy a 2001. évi adatokhoz képest az általános iskolát el nem végzők aránya, 19,48 %-ról 8,47 %-re csökkent.

A 15. életévüket betöltött lakosok száma 2001-ben 7241 fő, 2011-ben 7354 fő, 2022-ben 7519 fő. A megfelelő szakképesítés, végzettség hiánya egyértelműen hátrányt okoz a munkaerőpiacon való elhelyezkedésben.

		Általános iskola 8. évfolyam vagy annál alacsonyabb.		Általános iskola 8. évfolyam		Középfokú iskola érettségi nélkül, szakmai oklevéllel		Érettségi		Egyetem, főiskola stb. oklevéllel	
Év	Lakosságszám	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%
2001	7 977	1 520	19,05%	2 348	29,43%	1 691	21,20%	1 364	17,10%	323	4,05%
2011	8 190	893	10,90%	1 965	23,99%	1 961	23,94%	1 914	23,37%	621	7,58%
2022	8 582	688	8,02%	1 582	18,43%	1 903	22,17%	2 339	27,25%	1 007	11,73%

18. Táblázat: Alacsonyan iskolázott népesség – Forrás: TEIR

Az általános iskolai felnőttoktatásban nem vesznek részt sándorfalvi lakosok. Nem rendelkezünk adatokkal arra vonatkozóan, hogy hányan vesznek részt középfokú felnőttoktatásban, amelyre a vonzáskörzetben nyílik lehetőség, a sándorfalvi tanulók létszámáról a statisztikák nem tartalmaznak elkülönített adatot.

Év	Általános iskola 8 osztályánál kevesebb	Általános iskolai	Szakmunkás	Szakiskolai	Gimnáziumi	Főiskolai	Egyetemi	Összesen (fő)
2011	2	113	133	8	115	15	3	389
2012	3	143	148	9	134	18	5	460

2013	1	67	80	8	85	16	6	263
2014	2	80	74	11	55	17	2	241
2015	4	51	49	8	75	15	1	203
2016	0	26	47	5	58	12	4	152
2017	2	47	39	5	69	5	0	167
2018	1	41	34	2	52	5	3	138
2019	2	36	30	2	44	6	2	122
2020	1	32	34	8	54	5	1	135
2021	2	26	37	5	30	8	2	110
2022	0	17	31	2	25	3	1	79
2023	2	20	27	2	26	1	0	78

19. Táblázat regisztrált álláskeresőek számának alakulása sándorfalván (2011-2023) – Forrás: TEIR

Sándorfalva Városi Önkormányzat helyi szinten jelentős szerepet tölt be a foglalkoztatás megoldásában, tekintettel arra, hogy az Önkormányzat intézményeiben és gazdasági társaságában 2019. év végén 191 fő dolgozót foglalkoztatott az alábbi megoszlás szerint.

3.2.7. Közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás elsődleges célja munkalehetőséget biztosítani azoknak, akiknek a munkaerejére a piaczgazdaságnak pillanatnyilag nincs szüksége. Mindenki számára elérhetővé kívánják tenni a munkát, a tanulást, a piaczgazdaságba való visszatérés lehetőségét.

Közfoglalkoztatottak átlagos havi létszámának alakulása éves bontásban (2011–2024)

Év	SÖV Sándorfalva Közhasznú Nonprofit Kft.	Sándorfalvi Művelődési Ház és Könyvtár	Egyesített Egészségügyi- és Szociális Intézmény	Sándorfalva Város Polgármesteri Hivatal	Sándorfalva Közös Önkormányzati Hivatal
2011		2	2	6	
2012		2	2	6	
2013	14	8	2		6
2014	29	9	2		6
2015	42 (képzésen vett részt)	48 (képzésen vett részt)	6		10
2016	79	54	17		10
	40 (képzésen vett részt)	37 (képzésen vett részt)	12 (képzésen vett részt)		
2017	41	15	8		10
2018	37	14	7		7
2019	30	10	7		8
2020	35	7	3		7

2021	20	6	3		6
2022	8	6	4		4
2023	8	2	3		5
2024	6	1	3		5

20. Táblázat a közfoglalkoztatottak létszámának alakulása Sándorfalván (2011-2024) – Forrás: SKÖH

A közfoglalkoztatási programok megvalósítására a Csongrád (Csongrád-Csanád) Megyei (Vármegyei) Kormányhivatal Szegedi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával (a továbbiakban: Foglalkoztatási Osztály) kötött hatósági szerződéseknek megfelelően a közfoglalkoztatók betervezett kérelmekre 100 %-os támogatást kaptak a közfoglalkoztatási bérhez és az azt terhelő szociális hozzájárulási adóhoz.

Az utóbbi években az Önkormányzat és intézményei jelentős eredményeket értek el a tartós munkanélküliek foglalkoztatása terén. A közfoglalkoztatást minden esetben a Foglalkoztatási Osztály által küldött beutaló alapján kötelező alkalmassági vizsgálat előzi meg.

A szociális problémák fő okozója általában a megfelelő jövedelem hiánya. A jövedelmi helyzetet a keresetek, illetve a nyugdíj, nyugdíjszerű ellátások mértékei határozzák meg. Megfigyelhető, hogy bár a Dél-Alföld kistérségeihez képest Csongrád-Csanád vármegye lakosainak jövedelmei magasabbak, de az országos átlagtól néhány ezer forinttal mind bruttó, mind nettó jövedelmeink elmaradnak, ahogyan a nyugdíjak összege is elmarad az országos átlaghoz képest.

4. Infrastrukturális fejlettség

4.1. Ivóvízellátás, ivóvíz-szolgáltatás

Városunk a 2013 évben az ivóvízminőség-javító program keretében - a szolgáltatott ivóvíz vas, mangán és ammónium tartalmára tekintettel - ivóvíztisztító művet és hozzá tartozó víztározó medencét építtetett, valamint a biztonságos vízellátás érdekében elvégezte a meglévő V. sz. ivóvízkút rekonstrukcióját, amelyet a városi hálózati vízműrendszerbe kapcsolt.

Jelenleg a városi ivóvízbázis biztonságosan szolgálja a vezetékes ivóvízellátáshoz szükséges vízmennyiséget, kémiai összetétele alapján az Európai Unió határértékeknek megfelelő. Városunk belterületén található ingatlanok vezetékes ivóvíz-ellátottsága 100%-osan biztosított.

4.2. Gázközmű

A biztonságos gázellátás feltételei adottak településünkön, valamennyi belterületi lakóingatlan vagy rákötött vagy ráköthető az utcai gerincvezetékre. Kírvó szolgáltatási problémákat a fogyasztók nem jeleznek.

4.3. Elektromos közmű

A primer rendszer (20 kW) bővítését a szolgáltató EDF-DÉMÁSZ Zrt. az előző években elvégezte, így a városközpontban olyan trafókörzetek alakultak ki, ahol további szabad kapacitásokkal rendelkezik a szolgáltató. A szekunder rendszer (0,4 kW), amellyel a városi lakosság, illetve az intézmények közvetlenül kapcsolatban vannak, megfelelően üzemel, azonban a városban található faoszlopos légvezeték rendszert korszerűsíteni szükséges. A EDF-DÉMÁSZ Zrt. felé többször jeleztük, mint tulajdonos és üzemeltető, hogy a szolgáltatás folyamatos és biztonságos biztosítása érdekében minél hamarabb cserélje le ezeket a hálózatokat, amelyre ez idáig ott került sor, ahol komoly szolgáltatási problémák jelentkeztek.

A közvilágítási hálózat már nem számít korszerűnek. Városunk nagyobb részén, még a nagynyomású nátrium és kompakt fénycsöves lámpatestek vannak, melyeknek hosszabb a bemelegedési ideje (több percbe telhet, mire teljesen eléri a teljes fényerőt), érzékenyek a feszültség-ingadozásokra, hideg környezetben gyengébb teljesítményt nyújtanak.

2024-ben 145 db lámpatest került cserére LED fényforrással szerelt lámpatestre.

A közvilágítás LED-es korszerűsítése nemcsak gazdasági szempontból előnyös, hanem jelentősen hozzájárul a város fenntarthatóságához és az életminőség javításához, ezért szükségesnek látjuk a közvilágítás korszerűsítését. A szakaszos közvilágítás korszerűsítése hosszabb idő távon lehetővé teszi a kivitelezési költségek elosztását, ami könnyebben kezelhető a költségvetés szempontjából.

A zártkerti területek közül Kővágó, Csibafa, Vedres közvilágítással ellátott.

4.4. Vonalas telefonközmű

A vonalas telefonszolgáltatás igénybevételére valamennyi városi belterületi ingatlan jogosultsággal rendelkezik, azonban a kor műszaki színvonala gyakorlatilag túllépett ezen infrastruktúra elsődleges használatától.

4.5. Úthálózat

Sándorfalva közigazgatási területén megfelelően kiépített az úthálózat. A belterületi szilárd burkolatú utak hossza statisztikai adatok alapján 35,643 km, a burkolatlan utak hossza 10,034 km. Kiépített járda 49,225 km hosszban épült, de sajnos még sok utcaszakaszon nem biztonságos a gyalogos közlekedés a járda hiánya miatt. A belterületi kerékpárutak hossza összesen 4,867 km. Külterületen az országos közutak és a Tópart, Nádasztó, Harcsa utcák kivételével elenyésző a burkolt utak aránya.

2021-ben az Önkormányzat megvalósította a Szegedet és Sándorfalvát is összekötő Sándorfalva–Dóc–Ópusztaszer kerékpárutat.

A Sándorfalva és Szatymaz településeket összekötő kerékpárút sándorfalvi belterületi szakaszán a meglévő kerékpárút felújítását az Önkormányzat 2024-ben megvalósította.

4.6. Folyékonyhulladék – szennyvíz elvezetése

Településünkön 2014-ben megvalósult városunk legjelentősebb beruházása, amellyel a település teljes belterületén biztosítja a keletkezett szennyvizek zárt rendszerű elvezetését és korszerű tisztítását. A lakosság jelentős része 90 napon belül rákötött a hálózatra, túlnyomó részt csak a kevéssé, illetve nem használt ingatlanok tulajdonosai nem kötöttek rá. A szennyvíz hálózatra rákötések száma meghaladja a 95%-ot. Hosszútávon egyre fontosabb kérdés, hogy új városrészek kialakításával, hogyan kívánja biztosítani szennyvíz rendszerre való rákötés lehetőségét a szolgáltató.

4.7. Szilárd hulladék

A hulladékkezelési közszolgáltatást a MOHU-n keresztül Szegedi Hulladékkezelési Nonprofit Kft. látja el a településen. 2006-ban befejeződött a Sándorfalvi úti Regionális Hulladékkezelő Telep fejlesztése. Ezzel hosszabb távra megoldódott a város szilárd hulladék elhelyezésének kérdése. A közszolgáltatás keretében házhoz menő gyűjtés formájában megvalósul az elkülönítetten gyűjtött szelektív és komposzt hulladék elszállítása. A lakosság részére ingyenesen igénybevehető szelektív gyűjtőpontok, ahol üveg hulladék helyezhető el, továbbá a közszolgáltató által fenntartott települési szelektív hulladéklerakó telepen történik a szelektív gyűjtés, amely a lerakott hulladék mennyiségének csökkenéséhez is hozzájárul. A szervezett hulladékgyűjtés ellenére szórványo-

san előfordulnak illegális hulladéklerakások, amely begyűjtéséről azonban a SÖV Sándorfalva Közhazsnú Nonprofit Kft. munkatársai rövid időn belül gondoskodnak. Ezek megszüntetésére a környezettudatos nevelési programok és a szelektív hulladékgyűjtés figyelemfelkeltő hatása megoldást jelenhet. Az Önkormányzat rendszeres szervezője és résztvevője – a civilek bevonásával – a TESZEDD hulladékgyűjtő és szemléletformáló rendezvénynek.

5. Vállalkozások

	Egyéni vállalkozások	Társas vállalkozások	Összes vállalkozás	Összes iparűzési adóbevétel	Lakosok száma	1 vállalkozásra jutó lakosok száma	1 vállalkozásra jutó átlagos adóbevétel
2007	514	216	730	46 062 121 Ft	8262	11	63 099 Ft
2008	554	244	798	55 766 414 Ft	8237	10	69 883 Ft
2009	513	261	774	78 695 094 Ft	8207	11	101 673 Ft
2010	489	289	778	61 296 125 Ft	8193	11	78 787 Ft
2011	525	316	841	104 560 140 Ft	8190	10	124 328 Ft
2012	533	318	851	87 488 234 Ft	8202	10	102 806 Ft
2013	512	345	857	92 150 949 Ft	8184	10	107 527 Ft
2014	534	373	907	94 402 338 Ft	8182	9	104 082 Ft
2015	512	368	880	100 238 049 Ft	8113	9	113 907 Ft
2016	534	366	900	118 754 568 Ft	8141	9	131 950 Ft
2017	550	355	905	106 552 517 Ft	8288	9	117 738 Ft
2018	579	334	913	128 183 029 Ft	8194	9	140 398 Ft
2019	637	336	973	137 653 310 Ft	8264	8	141 473 Ft
2020	688	311	999	133 226 427 Ft	8359	8	133 360 Ft
2021	714	304	1018	137 720 266 Ft	8391	8	135 285 Ft
2022	748	313	1061	129 868 072 Ft	8405	8	122 402 Ft
2023	726	328	1054	221 798 396 Ft	8417	8	210 435 Ft
2024	757	324	1081	263 739 482 Ft	8346	8	243 977 Ft

212. Táblázat a településen működő vállalkozások számának változása (2007-2024) – Forrás: SKÖH Adócsoportja

6. Önkormányzat által ellátott feladatok és működtetett intézmények

Az Mötv. az egyes településtípusokra vonatkozóan a feladat-telepítés meghatározó elveit tartalmazza, az önkormányzati feladatellátás részletes szabályainak kidolgozását az ágazati törvények hatáskörébe utalja.

A szabályozás az önkormányzatok teherbíró képességére figyelemmel a differenciált hatáskör telepítés elvén alapul.

A városi önkormányzat - törvényben meghatározottak szerint - olyan közszolgáltatásokat lát el, amelyeket saját területén és vonzáskörzetében gazdaságosan, hatékonyan és a szakmai szabályok előírásainak megfelelően képes biztosítani.

Sándorfalva Városi Önkormányzat az alábbi feladatok ellátásáról gondoskodik különösen:

- az egészséges ivóvízellátás,
- az óvodai nevelés,
- az általános iskola működtetéséről,
- az egészségügyi és szociális alapellátás,
- a közvilágítás,
- a helyi közutak és köztemetőik fenntartása,
- az etnikai kisebbségek jogainak érvényesítése.
- a településrendezésről és településfejlesztése,
- az épített és természeti környezet védelme,
- a lakásgazdálkodás,
- vízrendezés, csapadékvíz-elvezetés és csatornázás,
- a helyi közutak és közterületek fenntartása,
- köztisztaság biztosítása,
- gondoskodás a helyi tűzvédelemről és a közbiztonság helyi feladatairól,
- közreműködés az energiaszolgáltatásban,
- közreműködés a foglalkoztatás megoldásában,
- a közművelődési, tudományos, művészeti tevékenység és a sport támogatása,
- az egészséges életmód közösségi feltételeinek az elősegítése.

6.1. Önkormányzati intézmények, gazdasági társaságok, társulások

Önkormányzati intézmények:

- Sándorfalvi Közös Önkormányzati Hivatal
- Sándorfalvi Művelődési Ház és Könyvtár
- Sándorfalvi Egyesített Egészségügyi- és Szociális Intézmény
- Sándorfalvi Pipacs Óvoda

Önkormányzati feladatokat ellátó társulások:

- Dél-alföldi Kistérség Többcélú Társulás (belső ellenőrzés)
- Sándorfalva-Szatymaz Szennyvíz-, Csatorna Beruházó Társulás (Munkaszervezet: Sándorfalvi KÖH)
- Sándorfalva-Szatymaz-Dóc Települések Egészségügyi Alapellátásának Közös Fejlesztéséért Önkormányzati Társulás (Munkaszervezet: Sándorfalvi KÖH)

Önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok:

- SÖV Sándorfalva Önkormányzati Vagyongkezelő Közhasznú Nonprofit Kft.
- Sándorfalvi Építő Kft.

Klebelsberg Intézményfenntartó Központ fenntartásában Sándorfalván működő intézményünk

- Sándorfalvi Térségi Alapfokú Művészeti Iskola (STAMI)

7. 2020 – 2024 közötti időszak alatt megvalósult fejlesztések Sándorfalva városában

7.1. Pályázati forrásból megvalósult beruházások:

7.1.1. Európai uniós forrásból megvalósult beruházások listája

Ssz.	Azonosító	Pályázat megnevezése	Megvalósítás időszaka	Összköltség	Elnyert támogatás	Önerő
1.	TOP-1.1.1-16-CS1-2017-00003	Sándorfalva Bikakaszáló területén alapinfrastrukturális feltételek kialakítása gazdaság- és vállalkozásfejlesztési célból	2018-2021	229 000 000 Ft	229 000 000 Ft	0 Ft
2.	TOP-2.1.2-15-CS1-2016-00006	Zöld város kialakítása Sándorfalván	2017-2021	109 771 396 Ft	109 771 396 Ft	0 Ft
3.	TOP-2.1.1-15-CS1-2016-00004	Sándorfalvi piactér fejlesztése, bővítése	2017-2021	388 169 962 Ft	388 169 962 Ft	0 Ft
4.	TOP-1.1.3-16-CS1-2019-00014	Sándorfalvi piactér fejlesztése, bővítése II. ütem	2021-2023	99 952 509 Ft	99 952 509 Ft	0 Ft
5.	TOP-1.4.1-19-CS1-2019-CS1-00013	Bölcsődefejlesztés Sándorfalván	2020-2022	348 364 192 Ft	348 364 192 Ft	0 Ft
6.	TOP-1.2.1-16-CS1-2017-00005	A sándorfalvi Nádasztó Szabadidőpark komplex turisztikai fejlesztése	2018-2022	270 512 368 Ft	270 512 368 Ft	0 Ft
7.	TOP-1.2.1-16-CS1-2019-00014	Nádasztó Szabadidőpark II. ütemű fejlesztése	2021-2023	149 500 000 Ft	149 500 000 Ft	0 Ft
8.	TOP-1.1.1-16-CS1-2019-00012	Szolgáltató és üzemcsarnok épület kialakítása Sándorfalván	2021-2023	99 552 509 Ft	99 552 509 Ft	0 Ft
9.	TOP-3.1.1-15-CS1-2016-00003	Sándorfalva–Dóc–Ópusztaszer településeket és Szegedet összekötő kerékpárút megvalósítása	2017-2022	533 189 115 Ft	533 189 115 Ft	0 Ft
10.	TOP-5.3.1-16-CS1-2017-00008	Közösségfejlesztés Dóc, Ópusztaszer, Sándorfalva és Szatymaz összefogásával	2018-2023	35 000 000 Ft	35 000 000 Ft	0 Ft

11.	KEHOP-1.2.1-18-2018-00030	Helyi klímastratégia kidolgozása Sándorfalván, Szatymazon és Dócon	2020-2022	12 799 999 Ft	12 799 999 Ft	0 Ft
12.	EFOP-3.3.2-16-2016-00165	LÁSD VILÁGOD! LÁSS CSODÁT! - A Sándorfalvi Kulturális Központ által szervezett kulturális kompetenciafejlesztő foglalkozások a köznevelés eredményességéért	2018-2020	9 951 654 Ft	9 951 654 Ft	0 Ft
13.	HUSRB/1602/31/0128	Természeti és kulturális értékek rehabilitációja Sándorfalván és Törökbecsén	2018-2020	102 260 502 Ft	102 260 502 Ft	0 Ft
14.	LEADER VP6-19.2.1.-21-A4-17	Helyi értéktár bemutatása Sándorfalva Városi rendezvényein	2021	3 329 144 Ft	2 496 854 Ft	832 290 Ft
15.	LEADER VP6-19.2.1.-21-3-17	Helyi civil szolgáltatások fejlesztése Sándorfalván	2022-2023	7 211 003 Ft	5 408 248 Ft	1 802 755 Ft
16.	LEADER VP6-19.2.1.-21-3-17	Budai Sándor Művelődési Ház korszerűsítése	2022-2023	14 666 662 Ft	10 999 995 Ft	3 666 667 Ft
17.	LEADER VP6-19.2.1.-21-A1-17	Kulturális értékek megőrzése Sándorfalván	2020	10 653 267 Ft	7 989 948 Ft	2 663 319 Ft
18.	LEADER VP6-19.2.1.-21-3-17	Helyi szabadidős szolgáltatások fejlesztése Sándorfalván	2024	8 374 016 Ft	6 280 512 Ft	2 093 504 Ft
19.	LEADER VP6-19.2.1.-21-3-17	Eszközbeszerzés a Sándorfalvi Művelődési Ház és Könyvtár telephelyén	2024	2 000 001 Ft	1 500 001 Ft	500 000 Ft
20.	VP6-7.2.1.1.-21	Külterületi helyi közutak fejlesztése Sándorfalván	2022	247 312 771 Ft	234 947 132 Ft	12 365 639 Ft
21.	VP6-7.2.1.1.-20	Helyi termékértékesítést szolgáló piac fejlesztése Sándorfalván	2023	35 725 000 Ft	23 559 329 Ft	12 165 671 Ft
	Összesen			2 717 296 070 Ft	2 681 206 225 Ft	36 089 845 Ft

22. Táblázat európai uniós forrásból megvalósult beruházások – Forrás: SKÖH

7.1.2. Hazai forrásból megvalósult beruházások listája

Ssz.	Azonosító	Pályázat megnevezése	Megvalósítás időszaka	Összköltség	Elnyert támogatás	Önerő
1.	Településfásítási Program 2021	Településfásítási Program 2021	2021	0 Ft	0 Ft	0 Ft
2.	Településfásítási Program 2023	Településfásítási Program 2023	2023	0 Ft	0 Ft	0 Ft
3.	Településfásítási Program 2024	Településfásítási Program 2024	2024	0 Ft	0 Ft	0 Ft
4.	Idősbarát Önkormányzat Díj 2022	Idősbarát Önkormányzat Díj 2022	2022	1 500 000 Ft	1 500 000 Ft	0 Ft
5.	BMÖGF/1215/2021	Belterületi útépítés Sándorfalván	2021-2022	134 700 000 Ft	134 700 000 Ft	0 Ft
6.	BMÖFT/6-9/2021	A Sándorfalvi Közös Önkormányzati Hivatal fejlesztése	2022	42 105 263 Ft	40 000 000 Ft	2 105 263 Ft
7.	NKA 690113/00047	Petőfi emléktábla készítése	2023	3 333 334 Ft	3 000 000 Ft	333 334 Ft
8.	NKA 690125/00123	PETŐFI 200, SÁNDORFALVA - SZEPTEMBER VÉGÉN	2023	600 000 Ft	600 000 Ft	0 Ft
9.	NKA 110125/00671	Kórushangverseny Sándorfalván	2024	300 000 Ft	300 000 Ft	0 Ft
10.	HUNG-2020/6660	Hungarikum bemutatótér kialakítása Sándorfalván	2020	3 000 000 Ft	3 000 000 Ft	0 Ft
11.	HUNG-2021/8236	Hungarikum bemutatótér kialakítása Sándorfalván második ütem	2021	3 400 000 Ft	3 400 000 Ft	0 Ft
12.	HUNG-2022/9336	Helyi értéktár bemutatása Sándorfalván	2022	3 400 000 Ft	3 400 000 Ft	0 Ft
13.	HUNG-2023/10784	Sándorfalva helyi értékeinek bemutatása, népszerűsítése	2023	2 000 000 Ft	2 000 000 Ft	0 Ft
14.	ZP-1-2021/8024	Zártkerti fejlesztések Sándorfalván 2. ütem	2021-2022	16 683 609 Ft	16 683 609 Ft	0 Ft
15.	AMN/2021/0033	Autómentes Nap Sándorfalván 2021	2021	1 000 000 Ft	1 000 000 Ft	0 Ft

16.	AMN/2022/17	Autómentes Nap Sándorfalván 2022	2022	1 000 000 Ft	1 000 000 Ft	0 Ft
17.	AMN/2023/68	Autómentes Nap Sándorfalván 2023	2023	1 000 000 Ft	1 000 000 Ft	0 Ft
18.	TTP-KP-1-2024/1-000077	Testvértelepülési együttműködések fejlesztése Sándorfalva, Törökbecse, Újszentés és Szentegyháza között	2024	2 000 000 Ft	2 000 000 Ft	0 Ft
19.	EMT-TE-B-B-21-0035	Budai Sándor Művelődési Ház részleges felújítása	2021-2022	12 000 000 Ft	12 000 000 Ft	0 Ft
20.	Kerékpárral 7 határon át	Kerékpártúrák - határon túli településekre	2022	440.000 Ft	440.000 Ft	0 Ft
	Összesen			228 022 206 Ft	226 023 609 Ft	2 438 597 Ft

23. Táblázat hazai forrásból megvalósult beruházások – Forrás: SKÖH

7.1.3. Saját forrásból megvalósult beruházások

2020-2024 között önkormányzatunk az alábbi saját erős beruházásokat valósította meg.

- Parkoló építés az Árpád utcában: 7.339.363 Ft
- Buszváró kialakítása az Alkotmány krt.-on 984.885 Ft
- Rózsa utca utépítés: 44.906.491 Ft
- Ingatlan vásárlás: 39.116.000 Ft
- EESZI Dózsa György utcai telephelyén tároló kialakítása: 1.978.904 Ft
- Budai Sándor Művelődési Ház kazáncsere: 3.921.667 Ft
- Sövényházi úti kapubejárókhöz anyagvásárlás: 6.809.423 Ft
- Napelem park kialakítása Nádasztó Szabadidőparkban: 10.408.200 Ft
- Új fogorvosi rendelő kialakítása: 20.000.000 Ft

24. Táblázat saját forrásból megvalósult beruházások – Forrás: SKÖH

7.1.4. Folyamatban lévő, pályázati forrásból megvalósuló beruházások

Ssz.	Azonosító	Pályázat megnevezése	Megvalósítás időszaka	Összköltség	Elnyert támogatás	Önerő
1.	TOP_PLUSZ-1.2.1-21-CS1-2022-00019	Művelődési központ építése Sándorfalván	2022-2026	490 000 000 Ft	490 000 000 Ft	0 Ft
2.	TOP_PLUSZ_1.1.3-21-CS1-2022-00001	Sándorfalva komplex turisztikai fejlesztése	2023-2026	319 000 000 Ft	319 000 000 Ft	0 Ft
3.	TOP_PLUSZ-1.2.1-21-CS1-2022-00022	Külterületi kerékpárút-fejlesztés Szatymaz-Sándorfalva között	2022-2027	181 264 753 Ft	181 264 753 Ft	0 Ft
4.	TOP_PLUSZ-6.1.4-23-CS1-2024-00001	EuroVelo11 nemzetközi kerékpárút-hálózat aktív turisztikai fejlesztése Csongrád-Csanád vármegyében	2025-2028	70 000 000 Ft	70 000 000 Ft	0 Ft
5.	TOP_PLUSZ-3.1.3-23-CS1-2024-00018	Helyi humán fejlesztések Sándorfalván és Dócon	2025-2029	44 700 000 Ft	44 700 000 Ft	0 Ft
6.	NKA 110193/05294	Kórushangversenyek Sándorfalván	2025	300 000 Ft	300 000 Ft	0 Ft
7.	NKA 105105/00227	Technológiai eszközfejlesztés a Sándorfalvi Újműhely Művésztelepen	2025	450 000 Ft	450 000 Ft	0 Ft
8.	NKA 105116/02215	Az 1. Sándorfalvi Újműhely Festészeti Szimpózium és az 5. Sándorfalvi Újműhely Művésztelep megvalósítása	2024-2025	300 000 Ft	300 000 Ft	0 Ft
9.	LIFE24-NAT-HU-SAFEHAVENLIFE	Biztonságos menedékhálózat kialakítása a pannóniai szikes vizes élőhelyek és a veszélyeztetett réti madarak számára	2025-2031	51 597 220 Ft	38 697 915 Ft	12 899 305 Ft
	Összesen			1 157 611 973 Ft	1 144 712 668 Ft	12 899 305 Ft

25. Táblázat folyamatban lévő, pályázati forrásból megvalósuló beruházások – Forrás: SKÖH

7.1.5. Elbírálás alatt lévő pályázatok

Ssz.	Azonosító	Pályázat megnevezése	Összköltség	Igényelt támogatás	Önerő
1.	KAP-RD43-1-25 felhívás 4007301636 azonosítószám	Külterületi utak fejlesztése Sándorfalván	157.328.096 Ft	149.828.096 Ft	7.500.000 Ft

26. Táblázat elbírálás alatt lévő pályázatok – Forrás: SKÖH

8. Sándorfalva gazdaságfejlesztési adottságainak elemzése (SWOT)

Sándorfalva egész környezetének vizsgálatára, az elemzések összegzésére és átfogó helyzetkép kialakítására koncepcionális szinten a SWOT analízis bizonyul a leghatékonyabb módszernek. Az eljárás alkalmas arra, hogy ne csak felmérjük, hanem összefogottan, átfogóan értékeljük a település helyzetét. A lehetőségek és veszélyek/fenyegetettségek összegyűjtésének segítségével a külső befolyásoló tényezőkkel tudunk számolni, míg az erősségek/gyengeségek a belső helyzet felmérésére alkalmasak, így a SWOT jól felhasználható stratégiaalkotásra, a módszerrel a kihívások legkockázatosabb elemei kezelhetők, adott esetben elkerülhetők.

SWOT ANALÍZIS

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
• Kedvező földrajzi fekvés – Szeged közelsége • Megújuló természeti erőforrások (pl. termálvíz lehetőségének vizsgálata, nap) • Gazdag természeti környezet, a települést körülölelő tájvédelmi és természetvédelmi területek magas aránya • Magas napsütéses órák száma • Turizmusra, rekreációra alkalmas területek nagy aránya • Szeged-Ópusztaszer turisztikai tengely mentén való elhelyezkedés • Autópálya közelsége (M5, M43) • Megfelelő demográfiai adottságok • Kieépült csatornarendszer, megvalósult térségi szennyvíztisztítás és ivóvízminőség-javítás • Aktív civil szervezetek • Sokszínű kulturális programok, hagyományőrzés • A sportoláshoz szükséges feltételek adottak. (Iskolai tömegsport, tornacsarnok, futball, kézilabda, műfüves pálya.). • Régmúlta visszatekintő városi piac jelenléte.	• Szeged közelsége, elszívó ereje (alvóvárosi funkció) • A gazdaságfejlesztés lehetséges helyszínei is rendkívül korlátozottak (a települést Natura 2000 terület veszi körül) • Földes utak viszonylagosan magas aránya • Felszíni vízelvezetési problémák • Helyi munkalehetőségek alacsony aránya, napi szinten ingázók magas aránya • Szakirányú képzések, középfokú oktatás hiánya • Külső befektetési szándék alacsony szintje • Turisztikai szálláshelyek alacsony szintje • Meglévő turisztikai szolgáltatások erőteljes szezonális jellege • Általános tőkehiány, gyenge adóerő-potenciál

LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
• Kihasztnálatlan területek (pl. Bikakaszáló) turisztikai, rekreációs, gazdasági célra történő hasznosítása • Sándorfalvi Nádasztó Szabadidőpark infrastruktúrájának és szolgáltatásainak fejlesztése, szezonálítás csökkentése • A települést körülölelő gazdag állat- és növényvilággal rendelkező természetvédelmi területek révén az ökoturizmus fejlesztése • Aktív-, falusi és tanyasi turizmus, horgászturizmus fejlesztése (alternatív foglalkoztatási lehetőségek megteremtése) • Szeged-Ópusztaszer turisztikai tengelyhez való csatlakozás, közös turisztikai termékcsomagok kialakítása • A 2021-2027 uniós költségvetési időszak pályázati lehetőségeinek hatékony kihasználása • Megújuló energiaforrások kihasználásával önfenntartó település feltételeinek a megteremtése • Sportolási lehetőségek (pl. vízi sportok) kibővítése, utánpótlás nevelés erősítése • További ipari területek kialakításával, közművesítésével és elérhetőségének javításával a gazdaságfejlesztés és a munkahelyteremtés ösztönzése, jövedelemtermelő tevékenységek megjelenése • Külterületi potenciális ipari területek feltérképezése. • A városi piac fejlesztése • A 2025. évben Szegeden tervezett gépjárműipari beruházás (BYD-gyár) gazdaságélénkítő hatása az ágazati helyi vállalkozásokra ...	• Szeged elszívó hatása a foglalkoztatásban még jobban érvényesül, az „alvóváros” funkció erősödésével növekvő társadalmi passzivitás • Fiatalok. elvándorlása • A csapadékvíz-elvezető rendszer teljes rekonstrukciójának hiányában növekszik a belvizes területek nagysága • Úthálózat-fejlesztés vontatottan halad • Elmaradnak a betelepülni kívánó vállalkozók • A fejlesztésekhez szükséges önerő hiánya • Vállalkozások magas adó- és járuléktérhelei miatt egyes vállalkozások kivonulnak vagy megszűnnek • Szociális rendszer alulfinanszírozottsága

27. Táblázat Sándorfalva város erősségeinek, gyengeségeinek, lehetőségeinek és veszélyeinek összefoglalása – Forrás: SKÖH

9. Gazdálkodási kihatások

Sándorfalva Városi Önkormányzat 2025-2030. évi költségvetési bevételeit és kiadásait befolyásoló tényezők a következőkben foglalhatók össze.

Az Önkormányzat egyik legfontosabb feladata a működőképesség biztosítása, a költségvetési egyensúly megtartása. Az önkormányzat gazdálkodásának és működésének tervezésével biztosítani kell, hogy hosszútávon a működési bevételek fedezzék a működési kiadásokat. A fejlesztésekhez szükséges forrás, a közeljövőben, elősorban a működési bevételek fel nem használt részéből keletkezhet, amelyhez pályázati forrás rendelhető.

A kötelező önkormányzati feladatok megfelelő szintű biztosítása nagyon fontos feladat. Az önként vállalt feladatok szakmai és gazdaságossági elemzése elkerülhetetlen a feladatellátás további vállalása érdekében.

Magyarország 2025. évi központi költségvetésének indokolása értelmében a helyi önkormányzatok központi finanszírozása 2025-2030. között – a korábbi években kialakított – az önkormányzati feladatellátáshoz igazodó, feladatalapú támogatási rendszerben történik, amely az elmúlt évek folyamán növekvő tendenciát mutat.

Az Önkormányzat fenntartásában működő intézmények szakmailag elfogadható színvonalú, egyre bővülő működését egyre inkább nehezíti az a körülmény, hogy forrásaink növelésére a jelenlegi helyzetben csekély mértékben van lehetőség.

Mindezekkel összhangban a működési bevételek és közhatalmi bevételek területén, hagyományos önkormányzati szemlélet és gondolkodásmód esetén, tovább szűkül a mozgásterünk. Ugyanakkor ki kell mondanunk, hogy az adók mértékét a helyi sajátosságokhoz, az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez és az adóalanyok teherbíró képességéhez igazodóan kell megállapítani, a vagyongazdálkodás hatékonyságának folyamatos javítása mellett (amennyiben azt a hatályos jogi szabályozás engedi).

Törekedni kell arra, hogy az intézményeink saját bevételei évről évre egyenletes emelkedést tanúsítsanak.

Az önkormányzati ingatlanok fejlesztésével, azok gondozásával megfelelő városkép kialakítását kell biztosítani ahhoz, hogy városunkat vonzó településnek találja minden idelátogató.

Az Önkormányzat feladatellátását szolgáló középületek karbantartására, felújítására folyamatos figyelmet kell fordítani, hogy a kor elvárásainak megfelelő infrastrukturális háttér biztosított legyen. Elkerülhetetlen az Önkormányzat tulajdonában lévő nem lakás céljára szolgáló ingatlanok bérleti díjának piaci viszonyokhoz való igazítása. A kötelező feladatok ellátásához nem használt ingatlanok, ingatlanrészek tekintetében törekedni kell a teljes körű hasznosításra.

A kötelező feladatellátást nem szolgáló ingatlanok értékesítése indokolt esetben és kizárólag a forgalmi érték alapulvételeivel történhet, amit az ingatlanforgalmi szakértő állapít meg, egységben a hatályos vagyonrendeletben foglaltakkal.

Az elidegenítésből származó bevételeket lehetőleg olyan feladatokra kell fordítani, amelyek jövedelmet termelnek. Ingatlanvagyonunk jövedelemtermelő képességét maximálisan ki kell használni.

A város lakosságszámának növelése, valamint a fiatalok helyben maradása érdekében helyet kell biztosítani a munkahelyteremtő beruházások számára, amelyre lehetőséget teremthetnek a jelenleg futó gazdaságfejlesztési és turisztikai célú pályázati beruházások.

A feladatellátás zavartalanságát takarékos gazdálkodással kell biztosítani. Kiemelt figyelmet kell fordítani a pótlólagos források bevonására. Az önkormányzat saját forrásait egészítik ki a pályázati források. A sikeres pályázat feltétele, hogy ne a pályázati kiírásokhoz igazítsuk fejlesztési

elképzeléseinket, hanem meg kell határozni a célokat, elő kell készíteni és meg kell határozni a pályázatokhoz szükséges önrészt.

Az önkormányzati támogatással működő gazdasági társasággal szemben támasztott elvárás a szakmai szempontból sikeres feladatellátás és az ehhez kapcsolódó eredményes, jövedelmező gazdálkodás. Az önkormányzati tulajdonú profitorientált gazdasági társasággal szemben támasztott követelmény a stabil, profitorientált gazdálkodás folytatása.

Összefoglalva elmondhatjuk: a gazdasági programunkban szereplő elképzeléseink a saját bevételek növelésével, valamint állami és EU-s támogatások elnyerésével megvalósulhatnak.

10. Fejlesztési koncepció

Sándorfalva Városi Önkormányzat Településfejlesztési és Gazdasági Programja, vagyis a Palavicini Terv olyan stratégiai jellegű célokat tűz ki, amelyek megszabják az önkormányzati döntések irányát, megfogalmazzák azokat az elképzeléseket, amelyek szervesen illeszkednek céljaihoz, és amely célok eléréséhez, megvalósításához a Képviselő-testület meg kívánja teremteni a szükséges anyagi forrásokat.

A program legfontosabb szempontja egy élhető kisváros kialakítása és biztonságos működtetése, nagy hangsúlyt fektetve a fejlesztésekre, a költségcsökkentő, fenntartható megoldásokra, az értékmentésre, figyelemmel a XXI. század elvárásaira is; fő rendező elvként kezelve a városi gazdasági, oktatási, kulturális, turisztikai, ifjúsági és sportfejlesztéseket, elsősorban az Európai Unió és a hazai források, pályázati lehetőségek megfelelő alkalmazásával. Mindemellett minden területen erősíteni kell a város regionális és térségi szerepét is.

A 2025-2029- időszakra vonatkozóan az Önkormányzat tervezett fejlesztéseit az alábbi táblázat tartalmazza.

S.sz.	Tématerület	Elképzelés címe	Rövid leírás	Forrásigény (mFt)
1.	Gazdaságfejlesztés	Újabb gazdasági övezet/ek kialakítása Sándorfalván	Sándorfalva a Szegedi Járás egyetlen városi rangú települése. Szegedhez és az M5, M43 autópályákhoz való közelsége kiváló befektetési lehetőség. A település külterülete Natura 2000 védettségű, vagy a DALERD Zrt kezelésében álló terület. Célunk, hogy a 4519 út menti GOP2 besorolású helyi szántók, kaszálók területét megvásárolja településünk és gazdasági övezetet alakítsunk ki rajta.	575
2.	Gazdaságfejlesztés	Bérbe adható csarnokok, infrastruktúra kiépítése	Mezőgazdasági termékek feldolgozása, tárolása céljából, bérelhető csarnokok, feldolgozó gépsorok kialakítása (felmérés alapján).	800
3.	Gazdaságfejlesztés	Ipari övezet kialakítása	Ipari övezet kialakítása a Szegfű utcában. Közművesítés, Natura 2000 övezet kivonása 200 méter mélységben.	500
4.	Infrastruktúra	Belterületi és külterületi kerékpárút fejlesztések Sándorfalván	Sándorfalva bel-és külterületein kerékpárutak kialakítása, fejlesztése. Meglévő kerékpárutaink rekonstrukciója. Kialakításuk célja elsődlegesen turisztikai fejlesztés, valamint a napi közlekedés elősegítése. 1. Alkotmány krt - Fürj utca, 2. Rákóczi utca - Ady Endre utca (Kolozsvári utcáig), 3. Sándorfalva - Szatymaz között, 4. Sándorfalva Atkai holtág Tisza töltésig 5. Kolozsvári utcában kerékpárút építése – Ady Endre és Sövényházi utca között	1 000
5.	Infrastruktúra	Közművelődési intézmények, közösségi terek fejlesztése, közösségek közötti együttműködés infrastruktúrájának biztosítása	Kulturális feladataink összevonását szeretnénk megvalósítani a jelenlegi SZIKK és a régi mozi összeépítésével, új közösségi terek kialakítása.	600

6..	Infrastruktúra	Belterületi és csapadékvíz elvezető rendszer rekonstrukciója.	Belterületi bel és csapadékvíz elvezető rendszer rekonstrukciója. Jelenleg folyik a bel és csapadékvíz elvezető hálózat fennmaradási engedélyének vizsgálata. A feltárt hiányosságok miatt, a hálózat rekonstrukciója szükséges.	500
7.	Infrastruktúra	Záportározó kialakítása	Záportározó kialakítása a villámárvizek károkozásának csökkentésére, valamint vízviisszatartás kiépítése a csökkenő talajvízszint pótlásának céljából. Az ehhez szükséges infrastruktúra kialakítása.	500
8..	Infrastruktúra	Geotermikus kaszkádszisztem kialakítása	Intézményrendszer fűtési hőigényének kielégítésére, valamint gyógyturisztikai fejlesztésekhez termálkút fúrása és geotermikus kaszkádszisztem kialakítása.	800
9.	Infrastruktúra	Rekreációs terület kialakítása	A tervezett kézilabda csarnok környezetében rekreációs terület kialakítása, amelyben többek között futópálya, szabadtéri fitness elemek, valamint különféle szabadtéri sportokra alkalmas pályák kialakítása a cél.	350
10.	Infrastruktúra	Aszfaltozott utak javítása	A meglévő aszfaltozott utak felújítása, mert erősen leromlott állapotúak. A nagy forgalommal rendelkező keskeny nyomtávú aszfaltozott utak szélesítése (pl. Dózsa György utca, Kolozsvári utca). Rendezésük, szélesítésük, felújításuk, padkarendezésük elengedhetetlenül szükségessé vált.	500
11.	Infrastruktúra	Földes utcák aszfaltozása	Településünkön Kb. 12 km belterületi utca nem pormentes, földes út, ezek szilárd burkolattal ellátása nagyban hozzájárulna az ingatlanok, (mágán, gazdasági és turisztikai) megfelelő megközelítéséhez	700
12.	Településfejlesztés	Sport csarnok	Elnyert támogatási döntéssel rendelkező pályázattal rendelkezünk kézilabda csarnok építésére, amelyhez szeretnénk forrást igényelni.	1 000

13.	Településfejlesztés	Óvoda épületek rekonstrukciója	A Sándorfalvi Pipacs Óvoda négy telephellyel rendelkezik. A legrégebbi épületünk tovább már nem újítható, helyette szeretnénk a mai igényeket minden tekintetben kielégítő új óvodaépületet. Ezen túlmenően a meglévő lévő épületek és az óvoda udvarok fejlesztése és rekonstrukciója is szükségessé vált az elmúlt évek alatt. Mindezt a településen egyre növekvő gyermeklétszám indokolja. Jelenleg 29-30 fő/csoport a gyermeklétszám, célunk a 3-4 csoportból álló 20-25 fő/csoport létszámú férőhelyek biztosítása.	400
14.	Településfejlesztés	Napelem rendszer telepítése	Napelemrendszer telepítése elsősorban középületeinkre, a megújuló energiafelhasználás bővítésének és a közüzemi számlák csökkentésének érdekében. Elsősorban ott szeretnénk megvalósítani, ahol nagyon költséges a távfűtés kialakítása.	500
15.	Településfejlesztés	Parkosítás, közösségi terek fejlesztése	Sándorfalva közterületeinek öntözési lehetőségének kialakítása. Játsszóterek, közösségi terek fejlesztése.	60
16.	Településfejlesztés	Lakópark, építési területek, ingatlanok kialakítása	Lakópark kialakítása a település északi részén, ahol jelenleg gazdasági erdő van. Az erdőcsere érdekében elindítottuk a tárgyalásokat az állami tulajdonú terület megszerzéséért a DALERD-del. A területcsere után a következő lépés a terület közművesítése. Ugyanakkor meg kell vizsgálni az önkormányzati és a magántulajdonban lévő területek építési területekké való nyilvánítását.	500
17.	Településfejlesztés	Bentlakásos idősek otthona kialakítása Sándorfalván	Sándorfalván bentlakásos idősek otthonának kialakítása a célunk.	1 000
18.	Településfejlesztés	Sándorfalva területfejlesztése	Közművesítés, valamint belterületté nyilvánítás az Erdő sor és az 1. dűlő között.	500
19.	Településfejlesztés	Járdaépítés	Sándorfalva belterületén járdaépítések megvalósítása.	100

20.	Településfejlesztés	Közvilágítás fejlesztése	A közvilágítás modernizálása, ledesítése a település teljes területén	500
21.	Településfejlesztés	Orvosi rendelők modernizálása	Orvosi rendelők modernizálása, infrastrukturális fejlesztések megvalósítása.	400
22.	Turizmus	Öko- és ifjúsági tábor kialakítása Sándorfalván	A Sándorfalvi Nádas-tó Szabadidőpark területén öko- és ifjúsági tábor kialakítása. Sándorfalva területi elhelyezkedésének köszönhetően Natura 2000 besorolású területen helyezkedik el, amely alapvetően meghatározza a lehetséges beruházásaink típusát. A Nádas-tó Szabadidőpark eddig kihasználatlan területeinek kihasználásának segítségével táboroztatásra alkalmas szálláshelyek létrehozásával tovább növelhető a látogatószám, valamint a strandszezon végeztével is igénybe vehető szolgáltatást jelentene az ide látogató vendégek számára. A turisztikai szezon meghosszabbításával növelhető az itt töltött vendégéjszakák száma, amely idegenforgalmi adó bevétel növekedést eredményez településünknek.	515
23.	Turizmus	Élménypark kialakítása a Nádas-tó Szabadidőparkban és környékén	A Sándorfalvi Nádas-tó Szabadidőpark területén és környékén élménypark kialakítása, növelve a strand vonzerejét.	300
24.	Turizmus	Vízi komplexum kialakítása Sándorfalván	Fedett, sportolási, kapcsolódási és rekreációs célra alkalmas vízi komplexum kialakítása.	1 500
25.	Turizmus	Sándorfalvi ökoturisztikai fejlesztések népszerűsítése	A környezetünkben megvalósuló ökoturisztikai fejlesztések (főként ornitológiára épülő) népszerűsítése különböző marketing eszközökkel.	250
26.	Turizmus	Horgász, vadász- természetjáró turizmus	A horgász, a vadász és a természetjáró turizmus felélénkítése, ahhoz szálláshelyek létrehozásával.	300
27.	Turizmus	Túraútvonalak kialakítása	Natura 2000 besorolású területén révén, túraútvonalak kialakítása turizmusfejlesztés céljából.	200
	Összesen:			16 100

28. Táblázat Sándorfalva Városi Önkormányzat tervezett fejlesztései a 2025-2029. időszakra

Sándorfalva, 2025. március ...

Záradék: Sándorfalva Városi Önkormányzat Polgármesterének /2025.(III.) Kt határozatával
elfogadva.

Gajdosné Pataki Zsuzsanna

polgármester